БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 31 (13347) | 1971 оной февралиин 6, суббото | Сэн 2 мүн

КПСС-эй ОБКОМДО, РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ОБЛПРОФСОВЕДТЭ

…публикын колхоз, совхозуудта һү һааха, гүрэндэ худалдаха талаар 1970 ондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

…публикын колхоз болон совхозуудта һү һааха, …э худалдаха, мүн үнеэдэй ашаг шэмые дээ…лхэ талаар 1970 ондо дэлгэрһэн социалис мү…эй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обко…бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Со…облпрофсовет **нигэжэ тогтообо:**

…70 оной туршада һаамхай үнеэн бүриһөө дунда …р 2425 килограмм һү һааһан, һү абаха тү…э 114 процент, гүрэндэ худалдалгаяа 127 про…дүүргэһэн, мүн тиихэдэ 1969 онойхитой са…ада, һү абалгые 9 процент, гүрэндэ худалдал…8 процент, үнеэн бүриһөө һү һаалгые 152 ки…ммаар дээшэлүүлжэ шадаһан **Кабанскын совхоздо** КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 500 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан барюулха.

Жэл соо һү абаха түсэбөө 14 процент, гүрэндэ худалдалгаяа—17 процент, һаамхай үнеэн бүриһөө һү абалгаяа 98 килограммаар дээшэлүүлһэн **Яруунын совхоздо** 300 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шан барюулха.

Улаан-Үдын аймагай «Пригородный», Сэлэнгын совхозуудай, Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны», Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай һү абаха, гүрэндэ худалдаха талаар һайн ажалые тэмдэглэхэ.

…70 ондо гахайн мяха абалга, гүрэндэ худалдалгаар, гахайнуудые үсхэбэрилгөөр республикын колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

…70 ондо гахайн мяха абалга, гүрэндэ худалдал…гахайнуудые үсхэбэрилгөөр республикын кол…совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүры…й дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой …Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, …офсовет **нигэжэ тогтообо:**

…СС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министр…й Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын …туг, 500 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан …скын **аймагай Байгалай совхоздо** барюулха. …ажахы гахайн мяха абаха түсэбөө 130 процент, …дэ худалдалгаяа 130,5 процент дүүргэжэ, …онойхидо орходоо гахайнуудай тоо толгойе 6 …нтээр олошоруулаа. Гахайн мяханай өөрынь …нгые түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 16 …г 46 мүнгөөр хямдаруулаа, эхэ гахай бүри…18 поршоонхо түлжүүлээ.

300 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шан **Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо** барюулха. Тус ажахы гахайн мяха абаха түсэбөө 114,3 процент, худалдалгаяа 118,9 процент дүүргэжэ, 1969 онойхидо орходоо гахайнуудай тоо толгойе 13,8 процентээр олошоруулаа. Гахайн мяханай өөрынь үнэ сэнгые 94 түхэриг 80 мүнгэтэ болгожо, 1969 онойхиһоо 19 түхэригөөр хямдаруулаа, эхэ гахай бүриһөө 16 поршоонхо түлжүүлээ.

Гахайн мяха абалга болон гүрэндэ худалдалгаар, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулгаар, мүн гахайнуудай тоо толгойе олошоруулжа, олон поршоонхонуудые абаһан **Түнхэнэй аймагай Саянанай совхозые, Улаан-Үдын аймагай «Советская Россия» колхозые** һайнаар ажаллаһан дээрэ тоолохо.

…льхозтехника" нэгэдэлэй отрядууд ба „Бурводстрой" трестын …һожоруулагдамал колоннонуудай дунда 1970 оной туршада дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

…льхозтехника» нэгэдэлэй отрядууд ба «Бур…рой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл ко…нуудай дунда ажалай шанар һайжаруулха, гү…й түсэб дүүргэхэ, мүн ажалай үнэ хямдаруул…алин хүлһэ арьбалха талаар 1970 оной турша…гэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хара…өөд, КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР…Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет **нигэжэ тог…о:**

…70 оной туршада культуртехническэ хүдэлмэ…н түсэб 147 процент һайн шанартайгаар дүүргэ…салин хүлһэнэй фондые 3,1 мянган түхэригөөр …лһан **Түнхэнэй аймагай «Сельхозтехника»** нэ…эй оньһожоруулагдамал отрядта КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Совет, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 500 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан барюулха.

Жэлэй туршада культуртехническэ хүдэлмэриин түсэб 110 процент дүүргэжэ, ажалай үнэ 18,9 процент доошолуулһан, мүн салин хүлһэнэй фондые 0,7 мянган түхэригөөр арьбалһан **«Бурводстрой» трестын Захааминай барилга-хабсаралгын участогта** 300 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шан барюулха.

Кабанскын аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй оньһожоруулагдамал отряд культуртехническэ хүдэлмэриин түсэб дүүргэхэ, мүн салин хүлһэнэй фонд арьбалха талаар жэл соо һайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэхэ.

…70 ондо эбэртэ бодо малай ашаг шэмые дээшэлүүлгээр республикын колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

…970 ондо эбэртэ бодо малай ашаг шэмые дээшэ…эр республикын колхоз, совхозуудай дунда …һэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража …, КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй …стрнүүдэй Совет, облпрофсовет **нигэжэ тогтоо…**

…ПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министр…эй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан …500 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан **Захааминай …агай Баян голой совхоздо** барюулха. Тус ажахы …алис мүрысөөнэй гуримай ёһоор, 100 үнеэн …н гунжануудһаа абтаһан тугалнуудай шэг…рыень хоногой 668 граммаар нэмээһэн байна. …эндэ тушаагдаһан малайнь 98 процент дундаһаа дээшэ сэгнэлтэтэйгээр абтажа, тус бүридөө 301 килограмм шэгнүүртэй болгогдоо.

300 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шан **Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхоздо** барюулха. Тус ажахы 100 үнеэн ба гунжануудһаа тугалнуудые социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор абажа, шэгнүүрыень хоногой 393 граммаар нэмээгээ. Гүрэндэ тушаагдаһан малайнь 64,4 процентнь дундаһаа дээшэ сэгнэлтэтэйгээр абтажа, тус бүридөө 307 килограмм шэгнүүртэй болгогдоо.

Эбэртэ бодо малай ашаг шэмые дээшэлүүлгээр **Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Захааминай аймагай «Победа» колхозуудые, Яруунын аймагай Яруунын, Кабанскын аймагай Кабанскын совхозуудые** һайнаар ажаллаһан дээрэ тоолохо.

Республикын колхоз, совхозуудта хурьга абаха, түлжүүлхэ талаар 1970 ондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

Республикын колхоз болон совхозуудта хурьга …, түлжүүлхэ, мүн нооһо хайшалжа гүрэндэ ху…дахa талаар 1970 ондо дэлгэрһэн социалис мү…өөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обко… бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Со…, облпрофсовет **нигэжэ тогтообо:**

1970 оной туршада 100 эхэ хонин бүриһөө 86 …рьга абажа түлжүүлһэн, хонин бүриһөө 3,6 ки…грамм нооһо хайшалжа, гүрэндэ нооһо худалдаха …айгээ түсэб 109 процент дүүргэһэн, мүн тиихэ… 1969 онойхитой сасуулхада, нооһо абалгые 6 …оцент, хонидой тоо 4 процент олошоруулһан …н аймагай «Коммунизм» колхоздо КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 500 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан барюулха.

Үнгэрһэн жэлэй туршада 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлһэн, хонин бүриһөө дунда зэргээр 5,1 килограмм нооһо хайшалжа, гүрэндэ нооһо худалдаха түсэбөө 26 процент үлүүлэн дүүргэһэн **Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхоздо** 300 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шан барюулха.

Хурьга абаха ба түлжүүлхэ, мүн нооһо хайшалха, гүрэндэ тэрэниие худалдаха түсэбөө амжалтатай дүүргэһэн **Зэдын аймагай Борьёогой совхозой, Яруунын совхозуудай** һайн ажалые тэмдэглэхэ.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын Ленинэй ордентo локомотив-вагон заһабарилгын заводой кузнечнэ цехэй түрүү хүдэлмэришэн Даша Зыгдеевич Болхоев. Энэ нүхэр халаан бүриннгөө даабарине 130—140 процент һайн шанартайгаар дүүргэдэг юм.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ЕХЭ ИААЛТА

Галуута-Нуурай шахтёрнуудай мүрысөөнэй январь һарын дүнгөөр 7/8 шахтын № 2 участок (начальнигынь И. М. Кокорин, профсоюзай участково комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Старцев) түрүүлбэ. Түсэбэй ёһоор, һарын туршада 15 мянган тоннын орондо 25100 тонно шулуу нүүрһэ газар дороһоо малтаба. Сүүдхэ бүхэндэ 600 тонно нүүрһэ дээшэнь гаргаха даалгабаряа холо үлүүлжэ, дунда зэргээр 1004 тоннодо хүргөө. Тиин «мянганай» хилэ дабажа, тус участогай шахтёрнууд бүхы «Востсибуголь» комбинадай шахтануудай дунда суурхаба. Юуб гэхэдэ, нүхэр Кокориной участок бүхы комбинат соо мянган тонно шулуу нүүрһэ сүүдхэдээ үгэдэг болоһон гурбадахи лава болоно.

Энэ участогайхнд зарим сүүдхэдэ бүришье ехэ хара алта абадаг. Жэшээлхэдэ, январиин 13-да 2650 тонно түлишэ бэлэдхэжэ, бүхы Зүүн Сибирь соохи энээнһээ урдахи рекорд ахижа, түрүү зэргэдэ гараһан байна.

Энэ гайхамшаг амжалтада Валерий Спиридонович Мажаровай ударидадаг комплексно бригадынхид ехэхэн хубитаяа оруулаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Сүүдхэдээ мянган тонноһоо бага бэшэ шулуу нүүрһэ малтахын түлөө тэмсэл бүхы шахтоуправленидэ үдэр бүри эршээ нэмэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, 2/5 шахтын № 2 участогта шэнэ лава ашаглаха зуураа, шахтёрнууд февралиин 2-то 900 тонно түлишэ малтажа, даалгабаряа хоёр дахин шахуу үлүүлбэ. Нүхэр Ю. Д. Гребенкын хүтэлбэрилдэг энэ участогайхидай «мянганай» дабаанай оройдо гарахань үглөө мүнөө болоо.

Ц. ЦЫБИКОВ.

Галуута-Нуурай шахтоуправлениин профсоюзай шахткомой түрүүлэгшын орлогшо.

ИЛАГШАДТА -- УЛААН ТУГ

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи квартал соо ехэ ашаа шэрэхын түлөө мүрысэжэ ороо бэлэй. Һаяшаг мүрысөөнэй дүн согсологдобо. Наушки станциин коллектив бэшэнэйнгээ дундаһаа эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаба.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

МЫДЫГМА МҮРЫСЭХЫЕ УРИБА

Мыдыгма Жигмитовна Батомункуева Яруунын совхозой дүрбэдэхи отделенидэ арбаад жэлдэ һаалишанаар хүдэлнэ. Оролдосотой бэрхэ энэ һаалишан эршэтэ ажалаараа совхоз, аймаг соогоо суурхаһаар үнинэй юм. Үнгэрэгшэ табан жэлдэ Мыдыгма Жигмитовна илангаяа ехэ амжалта туйлаһан байна. Хэрбээ 1966 ондо тэрэ үнеэн бүриһөө 2400 килограмм һү һааһан байгаа һаа, түүхэтэ ойн баярай жэлдэ үнеэн бүриһөө 2992 килограмм һү абаһан байна.

Һаяхан аймагайнгаа һаалишадай суглаан дээрэ Мыдыгма Жигмитовна түрэл Коммунис партиингаа ээлжээтэ XXIV съездын хүндэлэлдэ зорюулан, съездын нээгдэхэ үдэр болотор үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа доошо бэшэ һү һааха социалис уялга абаба. Тиигээд тэрэ съездын урдахи социалис мүрысөөндэ Нарһатын совхозой һаалишан Һ. А. Нимбуевае уриһан байна.

Нарһатын совхозой Каменска һүнэй фермын һаалишан Һамажаб Абидуевна Нимбуева нүхэрэйнгөө уряае халуунаар дэмжэбэ.

Хоёр дүршэлтэй һаалишадай хоорондохи мүрысөөн тэдэнэй бүхы нүхэдые, аймагай ажахынуудай һаалишадые шэнэ илалтануудта уряалха байһаниинь дамжаггүй.

Т. БАИМИН.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ХОНИДОЙ ХУРЬГАЛЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1971 оной февралиин 1-нэй мэдээн

Аймагууд	Бухыдөө абтаһан хурьгад	Үхэһэниинь процентээр
Баргажанай	868	1,9
Бэшүүрэй	27.743	0,3
Зэдын	5.459	0,1
Яруунын	23.001	0,8
Загарайн	11.097	0,1
Захааминай	13.148	0,1
Хяагтын	31.726	0,2
Хэжэнгын	29.052	0,5
Мухар-Шэбэрэй	17.276	0,2
Сэлэнгын	31.854	0,2
Түнхэнэй	7.575	0.9
Ахын	3.546	1,8
Улаан-Үдын	18.683	0 ,1
Хоринн	25.011	0,6
Хурамхаанай	—	—
Республика дотор бүхыдөө:	246.039	0,4

1971 оной февралиин 1-нэй байдалаар республикын колхоз, совхозуудта 246 мянга гаран хурьгад абтаба. Энэмнай нёдондоной энэ үеынхиһөө 84 мянга шахуу олон байна. Үнгэрһэн арбан хоногой туршада хурьгадаймнай тоо 120 мянга гаранаар олошороо.

Түл абалга Хяагтын, Хорнин, Ахын, Улаан-Үдын аймагуудай ажахынуудта эмхитэйгээр ябуулагдажа байна. Һарьдаг холын Ахын аймагай ажахынууд бүхы хурьгадайнгаа гурбанай хоёр хубиие абанхай, хурьгадай үхэл гарза нёдондонойхиһоо үсөөн. Жэшээнь, эндэхи Улаан-Аха колхозой хонишод зуун хонин бүриһөө 78 хурьга абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр томо болгожо байна. Мүн энэ аймагай «Коммунизм» колхозойхид түл һайнаар абана.

Загарайн аймагай Онохойн совхозой үнинэй хонишод О. Е. Потемкин, В. И. Козлов, В. Е. Устинов гэгшэдэй бригаданууд зуун хонин бүриһөө 86,3—77,9 хурьга түлжүүлжэ байнхай.

Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Бадма Мархуевай отарынхид оролдосотой һайнаар ажаллажа, зуун хонин бүриһөө 95 хурьга абаад, һайнаар томо болгожо байна. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Ленхобо Балдановай бригадынхид зуун хонин бүридөө 85 хурьгатай болонхой.

Амжалтатай һайнаар түл абажа байһан түрүүшүүл Хэжэнгын, Хяагтын, Улаан-Үдын болон бусадшье аймагуудта бии.

Тиигэбэшье бүхы республика дотор хурьгадай үхэл гарза нёдондонойхиһоо 0,1 процент дээгүүр байна. Илангаяа Баргажанай аймагта хурьгадай үхэл гарза ехэ, аяар 1,9 процентнь болоно. Мүн Түнхэнэй, Хэжэнгын, Сэлэнгын болон Яруунын аймагуудта хурьгад гарзатай.

Тэрэшэлэн хонидой хурьга хаяха, үхэнги хурьга гаргаха ушар олон үзэгдэнэ. Энэнь нёдондоной энэ үеынхиһөө 1,5 дахин олон.

Х. ДОРЖИЕВ,

БурАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын главна зоотехник.

Индохитадтахи дай байлдаае улам һүжэрөөжэ байһан американ империалистнуудые, тэдэнэй туһамаршадые дэлхэйн арад зон үзэн ядана

ЭЗЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙШҮҮЛЫЕ ҮЗЭН ЯДАНАБДИ

…ЛМА-АТА. (ТАСС). Бу… совет хүнүүдтэл, түрүү …лтэй бүхы хүн түрэлтэн…э адли Казахай республи…н ажалшадшье Индохи…тахи эзэрхэг түримхэй …йе үргэдхэгшэ американ …периалистнуудые, тэдэнэй …бюулнуудые үзэн ядана. …зержинскиин нэрэмжэтэ …рикотажна фирмын хүдэл…эришэдэй, инженерно-тех…ническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, …лба хаагшадай митинг дээ…рэ механическа цехэй мас…тер В. Г. Почтаренко ингэжэ …дүүлбэ:

—Һанаа зобоомо мэдээсэл…үүд хэблэлээр, радиогоор …р бүри Индохитадһаа аб…ана. Американ сэрэгүүд, тэ…нэй сайгон туһамаршад …ханшье зэмэгүй хүн зо…ние туляажа зобоожо, ала…ка хюдажа, вьетнам арадта …сэргүү дай хэжэ, Камбод…кодо «гурим тогтоохомнай» …гэжэ аашалжа, Лаос худар …түлэй үедэ добтолон оробо. …Эзэрхэг түримхэйшүүлэй һэнгэргүй ябуулгануудтань бидэнэр булгадаа дураа гутанабди. Вьетнамай, Камбоджын, Лаосой арадуудые булимтарагшад дарлажа шадахагүй!

— Дэлхэйн бүмбэрсэгэй олон түмэнэй һанамжатай өөһэдынгөөшье һанамжые нэгэдүүлэн, США-гай эзэрхэг түримхэй дайе болюулха эрилтэ табинабди,—гээд хүдэлмэришэн В. М. Коровникова хэлэбэ.—Урда Вьетнамай, Камбоджын ба Лаосой арадууд гадаадын хамааралсалгагүйгөөр өөһэдынгөө хэрэгые өөһэдөө мэдээд шиидхэхэ эрхэтэй юм. Эрэлхэг зоригтой тэмсэлдээ тэдэнэр гансаарданги бэшэ. Индохитадай зоболонто газар дээрэ үнэн зүйтэй эб найрамдал тогтоохын тулада манай партии, правительство хэжэ боломоор юумые дууһан хэнэ.

Балмад тэнэг шэнэ аашын түлөө харюусалга американ империалистнуудта бүримүһэн тохогдохо, хүн түрэлтэндэ эсэргүү гэмтэ үйлынгөө түлөө зэмээ эрхэ бэшэ тэдэнэр амсаха,—гээд хүдэлмэришэн И. Р. Дебриков тэмдэглэбэ.

Коммунис партиин, Совет правительствын дотоодын ба гадаадын политикые хүсэд дүүрэнээр дэмжэһэн, Америкын эзэрхэг түримхэй дайе шууд буруушааһан, тэдэнэй сэрэгүүдые Индохитадһаа дары гаргаха гэһэн резолюци митингдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар гаргаба.

Индохитадтахи американ эзэрхэг түримхэй дайе болюулха

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Москвагай часай заводой ажалшад Лаосто эсэргүүгээр империализмын хорото добтолго дахин хэһыень зэбүүрхэн буруушааба.

...Энэ предприятиин ходовой цех соо 500 гаран хүн буруушаалгын митингдэ суглараба. «Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлые үзэн яданабди», «Индохитадай арадуудай үнэн зүйтэй тэмсэлые дэмжэнэбди», «Американ эзэрхэг түримхэйшүүл Индохитадһаа тонилхо ёһотой!» гэһэн транспарантнуудые тэдэнэр барижа ерэбэ.

Наладчик М. Тюрин, цехэй начальник А. Данилин, фрезеровщица Р. Герасимова болон бусад митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Индохитадтахи империалис дайе болюулхын түлөө КПСС-эй, Совет правительствын бэелүүлдэг политикые хүсэд дүүрэнээр дэмжэнэбди гэжэ мэдүүлбэд. Вьетнам, Лаос ба Камбоджын патриодуудай булимтарагшадта эсэргүү үнэн зүйтэй тэмсэлыень дэмжэжэ байһанаа үгэ хэлэгшэд элирхэйлэн мэдүүлбэ.

США-гай хорото ябуулгань уласхоорондын хуули ёһые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно, совет арадай талаһаа шангаар буруушаагдана гэжэ нэгэн дуугаар абтаһан резолюцида хэлэгдэнэ.

Империалистнуудта зэбүүрхэнэбди

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет совет профсоюзуудай олон миллион гэшүүдэй, СССР-эй бүхы ажалшадай нэрэһээ мэдүүлгэ хэжэ, Зүүн Урда Азида американ империалистнуудай үйлэдэһэн хорото шэнэ ябуулгыень гутамшагай тэмдэгээр тэмдэглээд, бэеэ даанхай, эрхэ сүлөөтэ байдалайнгаа түлөө вьетнам, кхмер, лаос арадуудай тэмсэлтэй хүсэдөөр һаналаа нэгэдэнги байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Америкын империалистнуудай, тэдэнэй туһамаршадай, хорото ябуулгада эсэргүү тэмсэлдээ амжалта туйлахыень Лаосой патриодуудта совет ажалшад ехээр хүсэнэ гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Америкын эзэрхэг түримхэй дайнда эсэргүү Зүүн Урда Азиин арадай үнэн зүйтэй тэмсэлыень дэмжыт гэжэ бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы ажалшадта, түрүү хүн зондо СССР-эй профсоюзууд хандана.

Лаосһоо бузар һабараа зайлуулагты

Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ «Трехгорная мануфактура» гэжэ Москвагай хлопчатобумажна комбинадай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай митингдэ хабаадагшад Индохитадтахи американ дайн сэрэгэй һүжэрөөгдэһэндэ зэбүүрхэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Америкын Холбоото Штадуудай, тэдэнэй туһамаршадай Лаос худар добтолон ороһыень нэгэн һаналаар абаһан резолюци дотороо митингдэ хабаадагшад эрид шангаар буруушааба.

(ТАСС).

Дура зоргоной ааша зогсоохо

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). «Бусадай газар дайдые булимтаран абадаг, монополинуудай олзо эдишын түлөө хамаг юумые дайнай түймэрөөр үгы хэдэг американ империалистнуудай дура зоргоной дээрмэдэлгые хүн түрэлтэнэй һэшхэл тэсэхэ арганьгүй. Индохитадтахи бузар булай дайн сэрэгээ дары болюулхыень США-гай засагаархидһаа эринэбди. Вьетнам, Камбоджо ба Лаосой арадуудһаа гараа зайлуулагты!» гэһэн үгэнүүд И. Е. Егоровой нэрэмжэтэ вагон бүтээлгын Ленинградай заводой ажалшадай митинг дээрэ абтаһан резолюци дотор бэшэгдэнхэй.

Митингдэ хабаадагшад үгэ хэлэхэдээ, США-гай засагаархидай эзэрхэг түримхэй шэнэ ябуулгыень тон шангаар зэбүүрхэн буруушааба.

(ТАСС).

ЭЗЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ДАЙН БУРУУШААГДАНА

Индохитадтахи дайн сэрэгые США-гай империалистнуудай, тэдэнэй сайгон табюулнуудай һүжэрөөжэ байһые бүхы дэлхэйн арад зон шангаар буруушаана.

Индохитадтахи дайн сэрэгээ США-гай шангадхажа байһаниинь ООН-ой Уставые Холбоото Штадуудай сэхэ эбдэһыень, уласхоорондын хуули ёһые һэнгэргүйгөөр баһамжалһыень харуулна гээд **Венгриин** газетэнүүд тэмдэглэнэ. Лаостохи, бүхы Индохитадтахи байдалые улам хурсадхаһанай түлөө харюусалга Холбоото Штадуудай правительствада тудана гээд Венгриин хэблэл тэмдэглэбэ.

Зэрлиг шэрүүн дайнай шэнэ һүжэрэлгэ аргаа ядаһан ябадал мүн гээшэ гээд «Труд» гэжэ **Болгариин** газетэ бэшэнэ. Дайн сэрэгые шэнээр һүжэрөөлгэһөө эзэрхэг түримхэйшүүл һайн юумэ олохогүй.

США-гай хорото шэнэ ябуулгануудынь Лаосой политическэ хүсэнүүдэй хоорондо тогтожо байгаа холбооe таһалдуулхын аюул бии болгобо гэжэ һанаагаа зобожо байһанаа «Борба» гэжэ **Югославиин** газетэ элирхэйлэн бэшэбэ.

«Зюддойче цайтунг» гэжэ **Баруун Германиин** газетын бэшэһэнэй ёһоор, бүхы дэлхэйн зон США-гай эзэрхэг түримхэй шэнэ забдалгада дураа ехээр гутана.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэлгэ, тэрэ тоодо бомбодолго, ямаршье аша үрэ үгэжэ шадахагүй гээд Вьетнамай дайн харуулба гэжэ «Иомиури» газетэ редакционно статья дотороо бэшэнэ.

ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ—ЭЛСҮҮЛХЫ ХҮСЭН

1. Табан жэлэй зарим дүнгүүд

Бухы совет арад, мүн республикымнай ажалшад, тэрэ тоодо Сэлэнгын аймагай таряашад болон малшад, КПСС-эй түүхэтэ XXIII съездын хараалhан наймадахи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэхэ талаар амжалта туйлаа. Мүнөө түрэл партиингаа XXIV съездэ бэлдэжэ байхадаа, КПСС-эй Сэлэнгын райком үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада ямар амжалтанууд туйлагдааб, ямар дутуу дунданууд дайралдааб гэжэ тобшолол хэхэ, hайшаалтай зуйлнүүдынь сашаашан ажал ябуулгада хэрэглэхэ гэhэн зорилго урда табинхай. Энэ үнгэрэгшэ жэлнүүдэй хугасаа соо социалис хүдэлмэриие улам үргэдхэхэ гэшэ ехэ удха шанартай байгаа. Юрэндэ гэхэдэ, Агуу Октябриин 50 жэлэй ойн, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэл, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй уулзалгаhаа зүбөөнэй (1969 он), КПСС-эй декабриин (1969 он), июлиин (1970 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд манай бүхы хүдэлмэриин удха шанарые улам гүнзэгырүүлhэн, түхэл шэнжэень нилээд баяжуулhан байна.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо Сэлэнгын райком наймадахи табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэрые, эрмэлзэл оролдолгоё зорюулаа. Аймагаймнай ажалшад «Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэе!», «КПСС-эй XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтая!» гэhэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ шармайн оролсоод, ехэхэн амжалта туйлаа.

Аймагай дотоохи промышленна үйлэдбэриин хэмжээн табан жэлэй турша соо 1,5 дахин ургаа, тэрэнэй 74 процентынь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар нэмээ. Промышленна продукци үйлэдбэрилхэ табан жэлэй түсэб 101,3 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 102,3 процент дүүргэгдэв, түсэбhөө гадуур 1 миллион 900 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргагдаа.

Галуута-Нуурай шахтоуправлени, обойной фабрикын, Сэлэн-Дүүмын РМЗ-гэй, ЮЭС-эй, 83-дахи ДЭУ-гэй, Галуута-Нуурай станциин локомотивна депогой болон бусадшье коллективүүд түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабари амжалтатайгаар дүүргэв.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй үедэ бүхыдөө 39,5 миллион түхэригэй аймагай арадай ажахые хүгжөөлгэдэ hомололгодо, тэрэнэй 70 процентынь үйлэдбэриин байра болон тэдэниие хэрэгсэлнүүдээр хангаха хэрэгтэ зорюулагдаа. Тэрэшэлэн 29407 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра, тэрэнэй 8100 дүрбэлжэн метр гэр байра хүдөө нютагуудта, ашаглалгада оруулагдаа. Үнгэрэгшэ табан жэлэй эсэстэ Гусиноозерско ГРЭС-эй барилга эхилээ.

Аймагай хүдөө ажахыда зарим тэды амжалтанууд туйлагдаа. Наймадахи табан жэлдэ 1965 онтой сасуулбал, аймаг дотор орооhон, овощ, мяхан, hүн, ноохой ехээр абтахан, хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэhэн байна.

Түсэбтэ табан жэлэй туршада промышленностиин, мүн хүдөө ажахын габшагайшуул тодорон гараа. Аймаг дотор хаа хаанагүй дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгарагшадай тоо нилээд олошорбо. Сэлэнгын совхозой hаалишан Надежда Лазаревна Тадбаашкина ажалай эрхим амжалта туйлажа амжаба. Тэрэ түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабари 1968 ондо сүм дүүргээ. Табан жэлэй турша соо Надежда Лазаревна жэлдөө үнеэн бүриhөө 5 мянга гаран килограмм hү haажа амжаа. Түсэбэй ёhоор 97 тугал түлжүүлхэ аад, 105 тугал түлжүүлжэ бэшүү.

Зүгөөр манай аймаг мал ажалай продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха талаар бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ шадангүй гэхэ хэрэгтэй. Гол шухала шалтагаануудай нэгэниинь гэхэдэ, үбhэ тэжээлэй дутаалдаг ушар болоно.

Тариан ажал гэшэ адуу малые тэжээлээр хангадаг хүдөө ажахын гол hалбари мүн. Ушар тиимэhээ үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада 2200 гектар шэнэ газар элдүүригдээ. Севооборотуудые шэнэ агротехникэ нэбтэрүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэнхэй.

Табан жэлэй туршада жэл бүри дунда зэргээр 28200 центнер, гектар бүриhөө дунда зэргээр 8,5 центнер орооhон хурягдаа. Утэгжүүлгэ үбэр хэрэглэлгынгүйгөөр байн ургаса хуряажа шадагдахагүй.

Сабшалангуудые зүбөөр хэрэглэжэ шадаагүй haa, мал ажалда бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ шадахагүйбди. Аймаг доторнай табан жэлэй хугасаа соо 1300 гектар намаг газар хатаагдаа, 3450 гектар газарай хурьhэн hайжаруулагдаа, уhалhан сабшалан хамгаалха 32 километр утатай хаалта баригдаа, уhалалгын шэнэ системэнүүд ашаглалгада оруулагдаа.

2. Гол шухала зорилгонууд

Аймаг дотоохи промышленность болон хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада туйлагдаhан амжалтануудые харуулhан тоонуудые дурдабабди.

Гэхэтэй хамта промышленностида, шангаха капитальна барилгада дутагдалнууд олон. Барилгашадай ажалай хүдэлмэриин табан жэлэй түсэб дүүргэгдэнгүй үлөө. Гусиноозерско ГРЭС бариха хүдэлмэри уняжайгаа. Барилгын үйлэдбэри, барилгашадай ажалай эмхидхэл hула байгаа. Гусиноозерско барилгын материалнуудай участогай цехүүдые шэнэдхэн hэльбэхэ тухай асуудал муртэйгөөр шиидхэгдэнгүй. «ПМК-697» мүн лэ табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэнгүй. Ушар юуб гэхэдэ, энэ дурсагдаhан организацинуудай партиина организацинууд коллектив доторо дэлгэрhэн социалис мүрысөөе бодотоор толгойлжо, хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые сар дарадань дэмжээгүй, ойлгуулжан хүдэлмэри муугаар ябуулhаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Наймадахи табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ эхэтэйгээр хамта манай райком юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлнээ ажалшадай урда даргы ажахые ударидан, КПСС-эй ээлжээтэ XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулна.

Сэлэн-Дүүмын РМЗ, Сэлэнгын ПМК, ЮЭС, Сэлэнгын совхоз, Ленинэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд, сэлэнгын тоhоной завод, 83-дахи ДЭУ болон бусад ажахынуудай коллективүүд дээдэхи шалгуулагдаhан уялгануудые абтахай байна. Эдэ коллективүүд бүтээлан абаhан социалис уялганууд соогоо экономическа дүнгүүд, үйлэдбэрилhэн продукциин өөрын үнэ сэн доошолуулха, олзо доход нэмэгдүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, олзо доход ехэдхэхэ ябадалда ехэ анхарал хандуулhан юм.

Сэлэнгын совхозой партком социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ hайнаар бэлдүүлэгдээ байгаа. Моральна болон материальна урмашуулга эндэ зүбөөр хэрэглэжэ шададаг. Социалис мүрысөөндэ шалгарагшадта дамжуулагын Улаан туг, вымпел барюулагдадаг, хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдодог, түрүүшүүлэй нэрэ обог Хүндэлэлэй дэбтэр болон самбарта бэшэгдэдэг. Малшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд hара бүри гаргагдадаг hэн.

Гэхэтэй хамта мүрысөө эмхидхэхэ тухай ушаржэ ходо шахуу наринжуулагдажа байдаг. Энээнhээ урид хэдэн хүдэлмэришэнэй тоо ба хэмжээн социалис мүрысөөнэй гол дүн гэжэ тоологдодог байгаа бэлэй. Харин мүнөө үйлэдбэрилhэн продукциин шанар хараада абтадаг болоо.

Социалис уялгын удха шанар ехэ гэшэ. Сэхэень хэлэхэдэ, энэ социалис уялганаа ажалшадай мүрысөөн эхилдэг шуу. Зүгөөр энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаха ушар дайралдадаг hэн. Жэшээлхэдэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Далайтын фермын, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Залаатын фермын, мүн «Эрдэм» колхозой Нуур-Түхүмэй фермын hаалишадай социалис уялганууд булта адли байгаа. Энэнь хүн бүхэнэй абаhан тодорхой социалис уялга хараада абтадаггүй байhые элеэр гэршэлнэ. Социалис мүрысөөндэ дайралдадаг байhан энэ муу ябадал, халирхай хэрэг усадхагдаhан байна.

Коммунис ажалай ударнигууд, коммунис ажалай коллективүүдтэ онсо анхарал хандуулагдадаг. Мүнөө бидэнэр энэ нэрэ зэргые жэлэй дүнгүүдээр олгодог болообди. Удаадахи жэлдэ муугаар ажаллаhан коммунис ажалай коллектив энэ нэрэ зэргээ хаhагдадаг болоо.

Зарим партиина организацинууд материальна урмашуулгаар hонирхоод, моральна урмашуулгые мартадаг байгаа. Энэ дутагдал усадхахын тула манай партиин райком хэмжээнүүдые абаhан байна.

Коммунистнууд социалис мүрысөөе толгойлдог гэшэ. Коммунистнууд коллектив бүхэнэй политическэ, мүн эмхидхэлэй хүдэлмэридэ хабаадалсадаг, өөрынгөө жэшээгээр олон юумэндэ нүлөө үзүүлдэг юм.

1971 ондо хэхэ ажалнай ехэ. Барилгын талаар абахада, түсэбнай ехэ болоо. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын ПМК-гай барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн 37 процентээр нэмэхэ, Гусиноозерско шахтоуправлениин шахтёрнууд үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулбал, 50 мянган тонно ехэ нүүрhэ малтаха ёhотой.

Сэлэн-Дүүмын РМЗ-гэй урда ехэ зорилго табигдаа. 1970 онтой сасуулбал, үйлэдбэрилэн гаргаха промышленна продукциин хэмжээн 1,5 дахин ургаха ёhотой.

Ойрын хоёр-гурбан жэлэй туршада аймаг соомнай 1200 толгой малай, 1000 толгой тугалай баттаха байра, 29400 толгой хониной баттаха байра, 5 hургуули, 5 клуб, 105 оронтой 3 больница, 8 магазин, 3 шэнэ столово, 29407 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалтада оруулагдаха ёhотой.

Мал ажалые олзо доход ехэтэй hалбари болгохын тула малай тэжээл ехээр бэлдэдэг болохо ёhотойбди. Малаа бардам хүрэхэ үбhэ тэжээлээр хангахын тула гектар сабшалан бүриhөө 12—13 центнер, уhалагдадаг газарнуудhаа 20—25 центнер үбhэ хуряаха болонобди. Энэ талаар колхоз, совхоз бүридэ эмхидхэгдэhэн сабшалан hайжаруулха отрядууд тон ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй. Тэрэшэлэн силосэй ургамалнуудые, зелёнко тариха, тэжээл буйлуулха гэхэ мэтэ нилээд ехэ ажал хэгдэхэ болоно. 1971—1973 онуудай туршада hү haалиин фермэнүүдые гол түлэб оньhожоруулжа дүүргэхэ уялгатайбди. Сэлэнгын, Химнын совхозуудта, Карл Марксын, XX партсъездын, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Эрдэм» колхозуудта хүсэд оньhожоруулагдаhан тусхай фермэнүүд эмхидхэн байгуулагдахаар хараалагдана.

1971 ондо 33190 центнер орооhо, 30000 центнер мяха, 4000 центнер хартабха, 77000 центнер hү, 7800 центнер ноохо гүрэндэ тушааха ёhотойбди. Энэ горитой түсэб дүүргэхын тула түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилэн манай аймагай колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай болон эмхи зургаануудай партиина организацинууд ажалшадай социалис мүрысөөе бодотоор толгойлхо ёhотой.

3. Съездые угтуулан

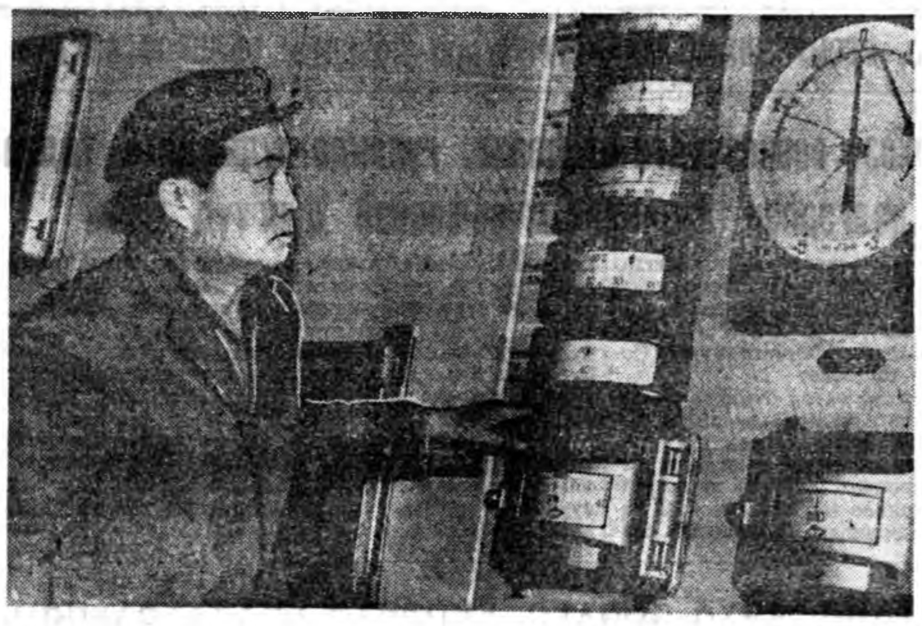
Түрэл партиингаа XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын, юhэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай мүрысөөн орон доторнай үргэнөөр дэлгэрбэ. Гэхэтэй хамта, манай аймагай партиина организацинууд ажалшадай мүрысөөе ударидахаhаа гадна, наймадахи табан жэлэй дүнгүүдые олон түмэндэ ойлгуулха тэрэгтэ горитой анхарал хандуулна. Энэ асуудалаар КПСС-эй райкомой бюро тусхай тогтоол баталан абаhан. Партиин райкомой дэргэдэ пропагандистнарай бүлэгүүд эмхидхэгдээ. Мүн аймагай пропагандистнарай семинарнууд үнгэргэгдэнэ. Тиихэдэ Новоселенгинскдэ, Химнын совхоздо, Тельманэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта, Сэлэнгын совхоздо лектор, пропагандистнар болон агитаторнуудай семинарнууд үнгэргэгдөө. Энэ шухала хэрэгтэ Сэлэнгын совхозой директор Н. А. Мельников, тус совхозой парткомой секретарь Д. Н. Бадмадашиев, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлые эрхилэгшэ Ц. Л. Балданов, 697-дохи ПМК-гай начальник М. И. Антонов болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

КПСС-эй XXIV съездые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө аймагай ажалшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгарагшадые урмашуулхын тула бүхы коллективүүдэй хоорондохи социалис мүрысөөнэй гуримууд тодорхойлогдонхой. Энэ ехэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаха зорилготойгоор аймагай «КПСС-эй XXIV съездэ зорюулhан ажалай бэлэгүүдэй дэбтэр», «КПСС-эй XXIV съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэhэн нэрэ зэргэ тогтоогдоо. 1970 оной дүрбэдэхи кварталда, мүн январь-февраль hарын дүнгөөр мүрысөөндэ илаhан предприяти, колхоз, совхоз, эмхи зургаан гү, али фермын, цехэй, бригадын коллективүүд энэ дэбтэртэ бэшэгдэхэ юм. Съездын урда тээ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгарhан коллективүүд «КПСС-эй XXIV съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ юм.

Шэнэ, 1971 оной эхинhээ колхоз, совхоз, промышленна предприятинуудhаа баяртай мэдээсэлнүүд ерэжэ байна. Жэшээлхэдэ, шахтоуправлениин 7/8-хи шахтын шахтернууд Зүүн-Сибирь дотороо дуулдаагүй ажалай амжалта туйлаба. В. С. Можаровай хүтэлбэрилдэг бригада түсэбэй ёhоор сүүдхэ соо 600 тонно нүүрhэ малтаха аад, 2650 тонно малтаа.

Бусадшье фермэ, отара болон коллективүүд съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, ажалай амжалта туйлажа байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

С. РИНЧИНОВ,
КПСС-эй Сэлэнгын райкомой секретарь

Улаан-Үд... лэй завод ... туршада ... лион дүрб... метр бари... гаргадаг. Э... дой үнинэй... ришэн, ш... луулагша ... Базаров ... раа коллект... гоо шалгар... халаанайнга... барие ... дүүргэнэ. ... ДЭЭРЭ: ш... луулагша Д... ров пульт... ниин дэргэд...

С. БАЛД...

Шэнэ табан жэлэй алха...

ЕХЭЭР, hАЙНААР, ХЯМДАА...

Жэлэй түсэбhөө гадуур 5000 тонно цемент, тэрэ тоодо съездын нээгдэхэ үдэр болотор 1000 тонно цемент үйлэдбэрилхэ;

даабариhаа гадуур 100 мянган түхэригэй, тэрэ тоодо съездын нээгдэхэ үдэр болотор 50 мянган түхэригэй продукци худалдаха;

энэ жэлэй туршада 35 мянган түхэригэй, тэрэ тоодо түрүүшын кварталай хугасаада 10 мянган түхэригэй нэмэлтэ олзо доход абаха;

1970 ондо туйлаhан хэмжээнhээ 2,1 процен... ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ;

урлан нарижуулгын дурадхал нэбтэрүүлhэн... бэелүүлхэ түсэб дүүргэhэнэй ашаар жэл соо 1... ган түхэригэй алмалта хэхэ;

шефтээ абаhан Кабансна совхоздоо түрүүш... талай туршада малай хоёр байра дулаасуул... рэлгэ хабсарган табиха, нэгэ час соо 10 тонн... hо сэбэрлэхэ, хатааха шадалтай комплекс ... техническэ туhаламжа үзүүлхэ.

(Заводой коллективэй абаhан социалис уял...

Цемент үйлэдбэрилэгшэд партиин XXIV съездын үнгэрэгдэхэ, мүн шэнэ табан жэлэй түрүүшын **1971 ондо бэелүүлхэ түсэбөө тодорхойлходоо, продукци ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха, шанарыень hайжаруулха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха гэhэн гол зорилго урдаа табиба.** Энэ зорилготой тааралдуулан, 1971 оной социалис уялга абтаа.

Съездын урдахи эдэ үдэрнүүдые габшагай ажалай үдэрнүүд гэжэ соносхохо, үдэр бүхэндэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гэжэ манай коллектив шиидэбэ. Габшагай ёhоор ажаллаhанай ашаар продукци үйлэдбэрилхэ 1-дэхи кварталай түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, даабариhаа гадуур 1000 тонно цемент үйлэдбэрилхэ, тэрэнэй шанар hайжаруулха гэжэ хараалагдаа. Съездын нээгдэhэн түрүүшын үдэр урдань алмаhан электрын элшэ хүсэ хэрэглэн, продукци үйлэдбэрилхын тула алмалта, арьбалалтын гурим наринаар сахигдажа байна.

1971 ондо бэелүүлхэ зорилгомнай ехэ, харюусалгатайшье юм. Цемент үйлэдбэрилгые ехэдхэхэтэй хамта шанарыень hайжаруулха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха гээшэ бэлэн бэшэ. Манай коллектив энээниие hайн мэдэрнэ. Тиимэhээ хүсэ шадалаа гарган ажаллаха, арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхэ гэжэ харааланхай. Абаhан социалис шэнэ уялга, тэрэнээ бодотоор дүүргэхэ гэhэн этигэл найдабаримнай энээнhээ урда туйлагдаhан амжалтада үндэhэлнэ гээ haa, буруу болохогүй юм.

Үнгэрhэн табан жэлэй хугасаада коллективнай эршэмтэй шангаар ажаллажа гараа. Заводоймнай коллектив хэлэhэн үгэдөө хүрэдэг, абаhан уялгаяа дүүргэдэг. **Цемент үйлэдбэрилхэ табан жэлэй түсэб болзорhоо 2,5 hараар уридшалан дүүргэгдээд, даабариhаа гадуур 130 мянган тонно эрхим шанартай цемент арадай ажахыда үгтэhэн байна.** 1965 онойхитой сасуулхада, үйлэдбэриин ургалта 13,3 процентээр нэмэhэн байна.

Шэнэ техникэ тодхохо, үйлэдбэри оньhожоруулха, автомат аргаар зэбсэгжүүлхэ хараа шэглэл баримталагдаа. Тиихэдээ ажалые эрдэм ухаанай үндэhөөр эмхидхэхэ олон хэмжээн бэелүүлэгдээ. Эдэ бүгэдын ашаар цемент үйлэдбэрилхэ ажалай гаргаша 1,5 процентээр бага болгогдоhон юм. Мүн ажалай бүтээсэ табан жэлэй хугасаада 35 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Үнгэрhэн 1970 он коллективэймнай ажабайдалда ехэ илгаатай, мартагдашагүй байба гэжэ хэлэхээр. Цемент үйлэдбэрилхэ, продукци худалдаха жэлэй түсэб болзорhоо табан хоногоор уридшалан дүүргэгдээ. 7362 тонно цемент, 3571 тонно клинкер, 10 040 тонно шлам тогтоогдоhон түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилэгдэбэ. 233 мянган түхэригэй продукци даабариhаа гадуур худалдагдаад, 260 мянган түхэригэй нэмэлтэ олзо доход абтаа. В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис уялгаяа бодото дээрэнь дүүргээбди.

Коллективэймнай гаргаhан оролдолго үндэрөөр сэгнэгдээ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Верховно Соведэй болон ВЦСПС-эй Ленинскэ ойн баярай грамотаар заводнай шагнагдаа hэн. Заводоймнай 130 эрхим түрүүшүүл Ленинскэ ойн баярай медальда хүртөө. Манай коллектив hүүлшын 3 жэлэй туршада бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

Цемент үйлэдбэрилэгшэд хэдэн жэлэй туршада эршэмтэй шангаар ажаллана. Энэнь ямар эшэ үндэhэтэйб гэхэдэ, заводой цех, халаан, бригада, гол мэргэжэлэй хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөөн ёhотой hайнаар дэлгэрүүлэгдэhэн байна. Мүрысөөнэй дүн саг соогоо согсолон гаргагдадаг, ямар коллектив, хүдэлмэришэнэй түрүүлжэ ябаhаниинь, ямар амжалта туйлаhаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ болгогдодог.

Элhэ шулуу малтадаг, цементын, галдалгын цехүүд нэгэнтэ бэшэ эрхимлэн гараа. Мастернууд В. Е. Юрьевэй, А. С. Кравцовой, А. Н. Нелюбинэй даадаг халаанай хүдэлмэришэд оло дахин түрүү hуури эзэлhэн юм. Эрьелдэдэг пеэшэнэй машинистнүүд А. М. Миловидов, Г. Л. Бабинцев, цементын тээрмын машинистнүүд И. Ф. Гусев, А. М. Власов болон үйлэдбэриин бусад түрүүшүүл социалис мүрысөөнэй үедэ шалгараа.

Амжалтымнай нүгөөдэ эшэ үндэhэн юуб гэхэдэ, үйлэдбэриие нарижуулан hайжаруулга, техническэ дэбжэлтэ туйлалга болоно. Мэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро, түрүү юумэ үүсхэгшэдэй эдэбхитэй хабаадалгаар үйлэд... олон шухала асуудал саг... шиидхэгдэнэ. hүүлэй хэд... лэй хугасаада заводой 12... хеэрэлгэ hэлгэгдэhэн гү, ... нэдхэн заhабарилагдаhан ... Жэшээлхэдэ, клинкер га... хоёр пеэшэн hэльбэн заhа... hанай ашаар жэлдэ 40 ... тонно цемент ехээр үйлэд... арга олдобо. Үйлэдбэриие ... ческэ талаарнь шэнээр ... жүүлхэ бүхы хүдэлмэри ... капитальна hомололгогүй... водой өөрын хүсэ шадала... дэнэ.

Жэлэй туршада техничес... лон ажахын ямар гол з... шиидхэхэ байhанаа эртээн... дорхойлоод, тэрэниие бэел... хэрэгтэ коллективэй хүсэ ... элсүүлхэ, материальна, фи... ва, ажалай арга боломжон... хэрэглэхэдэ ехэ аша туhат... жэ дүй дүршэлнай элирүүл... руулаа. Үйлэдбэриин ашаг... дээшэлүүлхэ, цемент үйлэд... гын гаргаша бага болгохо х... хүдэлмэришэдэй хүсэ шада... рюулагдана. Энээнэй ашаар ... дой гол фонднууд hайнаар ... лэгдэдэг болоо, тэдэнhээ пр... ци абалга 48 процентээр ... лээ.

Гол зорилго шиидхэхэтэй ... та бүтээсэ ехэтэйгээр ажал... эрхэ байдал хүдэлмэришэд... гохо, НОТ бэелүүлхэ түсэб ... гэхэ, үйлэдбэриин эстетик... тэрүүлхэ асуудалда ехэ ан... хандуулагдана. Түсэбтэ таба... лэй туршада НОТ нэбтэрү... 292 хэмжээ ябуулга бэелү... дээ, 394,2 мянган түхэригэй ... номическа ашаг үрэ абтаа. ... хэрэгтэ заводой урлан нари... лагшадай оруулhан туhа нэ... ехэ. Табан жэлэй хугасаада 3... мянган түхэригэй алмалта үг... 376 дурадхал үйлэдбэридэ н... рүүлэгдээ. Эдэбхитэй урлан ... рижуулагшад П. С. Севосты... А. Я. Прибылов, П. П. Аве... А. А. Кокорин, Ф. П. Кон... 20—25 дурадхал үйлэдб... нэбтэрүүлээ.

Шэнэ табан жэлдэ, 1971 ... коллективэймнай урда ... эрилтэ табиhаниинь ойлгосо... Партиин ээлжээтэ съезд ком... нис общество байгуулха за... үшөө орёо, харюусалгатай зор... го хараалха гэжэ мэдэнэбди. ... мэhээ бүхы совет арад парт... съездын хүндэлэлэй соци... мүрысөө дэлгэрүүлбэ. Бурят... республикын цементнигүүд ... мүрысөөндэ оролсожо, ... мэтэ амжалта туйлахаар зор... жонхой. Галдалгын цехэй мас... Александр Сергеевич Кравц... даадаг халаан үдэр бүхэн... ажалай вахтын үдэр гэжэ со... хоод, эрхим шанартай проду... үйлэдбэрилхэ үүсхэл гаргаба. ... водоймнай бүхы халаан, це... дэй коллективүүд энэ үүсх... дэмжээд, дээрэ хэлэгдэhэн соци... лис уялга абаа.

Л. РЫЖОВ
Темлюйн цемент... заводой директор

КЕМЕРОВСКЭ ОБЛАСТЬ. **Сибириин барилгашад гурбадахи доменно пеэшэнэй барилгые дүүргэжэ, ашаглалгада оруулба. Энэ пеэшэн хадаа Советскэ Союз дотор эгээл томонуудайнь нэгэн болоно. ЗУРАГ ДЭЭРЭ** (зүүн гарhаа): **«Сибметаллургмонтаж» трестын Новокузнецкэ хоёрдохи управлениин түрүү монтажнигууд — Р. Белов, К. Жуков, А. Евдокимов, Г. Черных, Н. Кузнецов гэгшэд.**

ТАСС-ай фотохронико.

Совет орон доторнай

Теплицэнүүдэй гектарнууд

Приморско хизаарай «Артем» гэжэ шахтёрско город шадар зуу мянган дүрбэлжэн метр талмайтай овощой плантацинууд шэл хушалтатайгаар баригдахань. Энэ хизаарта иимэ ехэ теплицын комбинадууд түрүүшынхеэ бодхоогдохоёо байна. Артёмовско ГРЭС-эй элшэ хүсэн тэдэниие дулаасуулжа шадаха юм. Зарим теплицэнүүдэйнь овощ газарта бэшэ, харин пүмпэгэр вермикулит соо таригдаха. Энэнь ургамалай эдеэшэлгые түргэдхэхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ. Хэмэл хүрьhэ хэрэглэхэ оньhон аргые СССР-эй Наукануудай академиин Алас-Дурнын эрдэмтэд бэлдэhэн байна.

(ТАСС).

ТУЛА. (ТАСС). Москва шадархи нүүрhэнэй бассейнэй найман предприяти дээгүүр ажалай алдар солын улаан тугууд далбана. Эдэ—январь hарынгаа түсэб болзорhоонь урид дүүргэhэн ажахынууд.

«Зубовская хоёрдохи» гэжэ үргэлжэ дээрээ оньhожоруулагдаhан, автомадаар зэбсэглэгдэhэн

Алдар солын тугууд

шахтын горнягууд энэ hара соо бултанhаа ехэ шулуу нүүрhэ малтажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэв. Эдэнэр партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ абаhан уялгануудаа амжалтатай дүүргэжэ байна.

Енисейн мүльhэн дээгүүр

ИГАРКА. (ТАСС). Заполярида Енисейн мүльhэн дээгүүр юрэ бусын харгы гаргажа захалба. Игаркаhаа гараhан шарга-тракторай поезд hалхи шуургандашье урагшаал дабшана. Түрүүшын 60 километр зам гаталагдаа.

Мүльhэн дээгүүрхи зам Игаркые Снежногорсктой холбохо юм. Тэндэ Усть-Хантайн ГЭС баригдана. Станциин барилгашадта шухала хэрэгсэлнүүдые тээhэн машинанууд энэ харгыгаар ябадаг болохо.

МОРЯГУУДАЙ АЖАЛАЙ ВАХТА

ЮЖНО-САХАЛИНСК. (ТАСС). Сахалинай загаhашад «Мартын 15 болотор кварталайнгаа түсэб дүүргэхэ» гэhэн уряатайгаар съездын урдахи ажалай вахтада жагсанхай.

Утэгжүүлгын индустри хүгжэнэ

ГРОДНО. (ТАСС). Гродненско химиин комбинадта аммиак ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо. Энэнь 12 корпустой тусгаар завод юм. Проектээр хараалагдаhан хүсэндөө хүрэхэдөө тус комбинат ондоо тээhээ асарагдаhан аммиак хэрэглэхэеэ болижо, минеральна утэгжүүлгэ 2 дахин ехээр гаргадаг болохо.

ЗАМБУУЛИНАЙ ТЕХНИКЭ

КАЛУГА. (ТАСС). Замбуулинай түүхэ шэнжэлхэ К. Э. Циолковскиин нэрэмжэтэ гүрэнэй музейдэ экскурсяар ошогшод понирхолтой юумэ хараба. Шэнгэн түлишэ хэрэглэдэг ракетнэ двигателиин хүдэлхэ гуримые эли тодоор, электрын туhаламжаар харуулдаг томо стенд эндэ эмхидхэгдээ.

hүүлэй үедэ энэ музей эрдэм шэнжэлэл нэбтэрүүлдэг ехэхэн центр болонхой.

Түргэн ябаха автопоезднууд

МОСКВА. (ТАСС). Минскэ автозавод хүсэ ехэтэй, шэнэ маркын автопоезднуудые олоор бүтээн гаргажа эхилбэ. Тэдэнь ашаануудые холын нютагуудта түргэноор абаашаха зорилготой. Энэ машинада ехэ хүсэтэй двигатель табигданхай: 20 тонно ашаа тээгээд, часай 85 километр хүрэтэр ябаха шадалтай. Кабинань жолоошоной ажаллаха, амархада зохид юм.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАН...

Үдэр хоногой ошохо тума орон доторнай улам ехэ барилга х... жэ, шэнэ завод, фабриканууд олоор ербын бодоно. Шэнэ барил... дые hайн шанартай шэлээр хангаха хэрэгтэй. Улаан-Үдын шэлэ... водой коллектив иимэ харюусалгатай даабари дүүргэжэ бай... hайн ойлгодог гээшэ. Тиимэhээл даабаряа дүүргэхэ гэжэ е... оролдолго гаргана. Цехүүдэй бригадануудай дунда социалис мүры... үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Эдэнэр үнгэрhэн жэлэй дүрбэдэхи ква... лай даабариhаа гадуур, 227 мянган дүрбэлжэн метр шэл б... гаргаад, 114 мянган түхэригэй олзо доход олоhон байна. Энээ... РСФСР-эй Барилгын промышленна материалнуудай министе... профсоюзай ЦК үндэрөөр сэгнэжэ, хоёрдохи мүнгэн шан ha... барюулба.

Улаан-Үдын шэлэй заводой коллектив партиин ээлжээтэ съе... ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэhэн зорилготойгоор байгша оной ... дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаhан байна. Тиигэжэ январь ... соо эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ гараа. Түсэбhөө гадуур 37 м... дүрбэлжэн метр шэл бүтээжэ, оронойнгоо барилгануудта элы... Эдэнэр үнгэрhэн жэлэй январь hарынхида орходоо 280 мянган ... бэлжэн метрээр ехэ продукци бүтээн гаргаhан байна.

А. МУРЗИНЕН...
Улаан-Үдын шэлэй заводой түсэблэлгын таhагые даа...

ОНИНОБОРСКЫНХИДАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ХАЛУУН ХАҺЫН ҮЕДЭ

...анай Хужар тосхон Туранай ...оозой түбэйнь отделенидэ ородог ... Эндэ хоёр жэлэй саада тээ ...лой шэнэ байшан шулуу-цемен...р шудхагдан баригдажа, нэгэ ехэ ...ыг соонь библиотекэ нээгдэхэ болоо ... Би энээн тухай дууламсаараа ...рэ үедэ аймагай түбэй библиоте...н хүдөө ажахын таһаг даажа бай...б), хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ...затайгаар, малшад, таряашадые ...р бүри өөрынгөө гараар хангажа ...алхэ дуратай байһан тухайгаа ай...айнгаа соёлой таһагта тусгаар ...аһан байгааб. Тиин гүйлтамни ...өөгдэжэ, шэнэ библиотекэ даажа ...а һэм.

...нэ хүдэлмэридэ эгээ мүнөө хори ...ан жэл хүдэлжэ ябабашье, хүдөө...н малшад, таряашадтай түрүүшын...нигэжэ хамта хүдэлжэ үзэбэ ...нэб.

...Урин хонгор уужам дэлгэр зан аба...тай хүдөөгэйхидые яажашье һаань ...лон һайнаар хантажа, эдеэ хоол үй...дэрилгын хэрэгтэ өөрынгөө ...бтые бухы хүсэ шадалаараа ...үүлалсаха гэжэ шиидээб.

...Шэнэ библиотекэеэ анха түрүүн ...ондомнай, номоймнай сан орой...н 300 хэһэг байба. Тиихэдэ ун...шадай үдэр бүри олошоржо эхил...э тула номууднай хүртэхэеэ боли...шахардуухан байдал тохёолдобо. ...Ялтай гээшэб. Хаанаһаа номуу...е олохоб. Номууд заатагүй хэрэг...э гэһэн асуудал үдэр һүнигүй һа...айһа гарахаяа болибо.

...Энэ үедэ совхозой партком, тэ...энэй секретарь Мунко Банзанович ...ыков ехэтэ туһалһан байха юм. ...оһоо намда гэжэ тусгаар хар...ы мүнгэ тэрэ түлүүлжэ, ном оложо ерэхыемни Улаан-Үдэ город эльгээбэ.

Иигэжэ хүдөө ажахын институт ЛВРЗ хоёрһоо 4000 хэһэг ном суглуулан асаржа, һая нээгдэһэн библиотекэеэ гансата баяжуулаа бэлэйбди. Мүн манай гүйлтаар Москвагай Ленинэй нэрэмжэтэ библиотекэһээ 150 хэһэг, Ленинградай Салтыков-Щедринэй нэрэмжэтэ библиотекэһээ 300 хэһэг ном ерэжэ, ехэ туһа болоһон юм.

Мүнөө үедэ манай библиотекэ аймаг соохи хүдөөгэй томохон библиотекэнүүдэй нэгэн болонхой. Байрамнайшье шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүдээр түгэс хангагдаһан. Бүхыдөө 832 уншагшадтайбди.

Үбэлэй эхин багаар Хориин аймагай Онинборск тосхоной соёлшод, интеллигенциин гаргаһан үүсхэл мандашье хүрэтэр дуулдажа, бидэнэр —нютагай мэргэжэлтэд, алба хаагшад хориинхидай хандалгые хамтынгаа суглаан дээрэ халуунаар зүбшөөд, дэмжээд, өөһэдынгөө талаһаа тусхай хэмжээ ябуулгануудые хараалаад, саг гээнтүй, бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилээ һэмди. Намда Могой-Горхоной болон Үбэлжөөн-Нугын фермын малшадые ном һударaaр хангаха гэжэ даалгаһан байгаа.

Ном, журналнуудһаа гадна, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые малшадай дунда саг үргэлжэ эмхидхэжэ байхые уялгалаа һэн. Энэ уялгаяа яажа дүүргэжэ байһан тухайгаа тобшо тэдытээр хэлээ һаа иимэ: дурсагдаһан фермэдэ тусгаар түхеэрэгдэһэн улаан булантай болообди. Тэндэ һаалишад, малшадай дураараа абажа уншажа байха, мүн хирэ хирэ болоод лэ шэнэлэгдэжэ, һэлгэгдэжэ байхаар 150 ном, олон журнал, газетэнүүд бии.

Эндэ малшадай хүсэһөөр «Изумруд» телевизор тодхогдонхой.

Улаан булангые һаалишан Софья Убушеева бэе дээрээ даажа абанхай. Эндээ фермын залуушуул үдэшэ бүхэндэ сугларжа, сагаа сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэнэ. Тиихэдэ би өөрөө недели бүхэндэ фермынхидэй дунда хүдөө ажахын болон бусад темэнүүдээр лекци болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэб. Эдэ үдэрнүүдтэ «Олониитын дунда залуушуулай сахиха гурим, дурим» гэһэн лекци уншахаб.

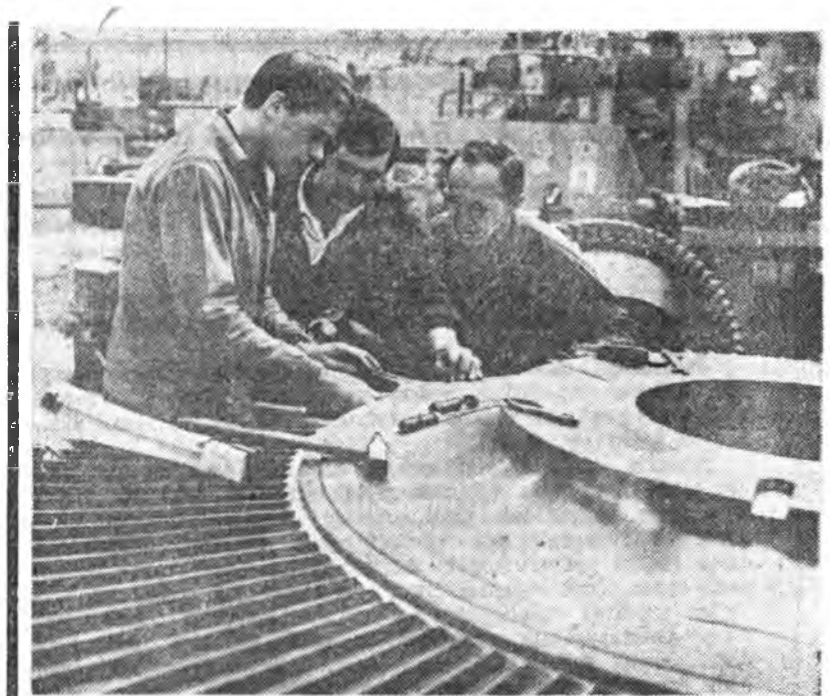
Эндэ мүн ажалай түрүүшүүлэй булан эмхидхээбди. Стенд дээрэнь социалис уялганууд, түрүү һаалишадай болон малшадай фото-зурагууд, хараа зорилгонуудые тодорхойлһон тоо, баримтануудтай монтаж, газетэнүүд бии.

Һаяар фермэнүүдтээ Шираб Сэнгэ Бадлуевай «Счастье тебе, Сыдылма» гэһэн номоор уншагшадай конференци үнгэргэхэмнай. Номой удхые зургаан томо асуудал болгон һалгаажа, энээндэнь һаалишад, малшад харюусажа, үгэ хэлэхэ юм.

Могой-Горхоной фермын залуушуулай хүсөөр концерт бэлэдхэтдэнхэй. Отделениин зоотехник Антонида Хартаевагай хүтэлбэрилдэг энэ концертнэ бүлэгнай һаяын үдэрнүүдтэ совхозойнгоо фермэнүүдээр айлшалхань.

Онинборскынхидай үүсхэлээр социалис мүрысөөндэ иигэжэ шармайн оролсоһон манайхин өөһэдынгөө ажалай амжалта, түгэс үрэ дүнгые түрэл партиингаа XXIV съездэдэ зорюулха гэжэ оролдожо байнад.

Д. СОРОКОВИКОВА,
Түнхэнэй аймагай Хужарай хүдөөгэй библиотекые даагша.

ЧССР. Пльзень городой В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Шкода» гэжэ машина бүтээлгын комбинат турбинануудые олоор бүтээн гаргадаг юм. Эндэ 50 мянганһаа 200 мянган киловатт хүрэтэр хүсэтэй томо гэгшын агрегадууд бүтээгдэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай хабсаралтын цех соо. Үнинэй хүдэлмэришэн Ярослав Фремр (баруун гарта) залуу хүдэлмэришэдтэ дүй дүршэл тухайгаа хөөрэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ГУРБАН ЖЭЛ БОЛООД...

Хүдөө ажахын энэ кооперативта гурбан жэлэй урда тээ ябаһан хүм, тэрэнэй ажахынь Пхеньянһаа холо бэшэ оршодог. Журналистын хэрэгээр «Хвансондо» һаяшаг дахин ошоод ерэбэб.

Минии хуушанай танил түрүүлэгшэ Ким Чи Чжун тэндээ үгы байшоо. Намайе тэрэнэй орлогшо Ким Юн Хен угтаба.

Тосхондонь элдэб үнгын хирпиисээр хушагдаһан, шэнэ түхэл маягтайгаар баригдаһан хэдэн арбаад гэр, шэнэ магазин ба медпункт бии болошоһон байба. Юрэ харахада, кооперативайнь ажабайдалда горитой хубилалта болоһон хэбэртэй.

— Тэрэл талмайһаа,—гээд Ким Юн Хен хөөрөөгөө эхилбэ, — мүнөө хэдэ дахин ехэ продукци абанабди. Яагаад иимэ амжалта туйлаа гэжэ һананат? Нэн түрүүн ажалай эмхидхэлэй һайжаруулагдаһанһаа болоно. Тэрэнэй хажуугаар ажахыгаа оньһожоруулха, хими, электрын элшэ хүсэ хэрэглэхэ, мүн газараа уһалха түхеэрэлгэнүүдые бариха хэрэгтэ бага бэшэ анхарал хандуулагдаа.

Мүнөө үедэ кооперативнай яһала олон машинатай болонхой: 28 мориной хүсэтэй—40, 75 мориной хүсэтэй 12 трактортайбди. Тус бүридэнь шагтагалха зэмсэг хэрэгсэлнүүд бии. Гүрэмнай химическэ үтэгжүүлгэ манда ехээр үгэдэг болоо, гектар бүридөө 1000 килограмм хүрэтэр тиимэ үтэгжүүлгэ тараанабди. Электрын элшэ хүсэнэй туһаар уһалалгын табан шататай системэ баригдаа. Тэдэмнай толгой гүбээнүүдэй хаягаар таригдаһан саадуудые уһалха арга боломжо олгоо.

«Хвансон» гэжэ кооператив эдлэдэг газарайнгаа хэмжээгээр ехэхэн үйлэдбэри болоно. 1200 гектар хахалагдадаг газартай, тэрээн дээрээ 2 мянгаад хүн ажаһуудаг, хэрэглэлээ хангадаг юм.

— Ажахымнай, — гээд Ким Юн Хен тэмдэглэнэ, — хоёр шэглэлтэйгээр хүгжэнэ: продукци абахын тула һураггүй бага хүсэн гаргагдадаг болонхой, тарилгануудай ургаса дээшэлээ. Һүүлэй гурбан жэл соо барайгарай ургаса 15 процентээр нэмээ, тиин кооператив дотороо гектар бүриһөө дунда зэргээр 709 центнер барайгар абанабди. Овощой ургаса 80-һаа 150 тонно хүрэтэр дээшэлүүлэгдээ. Бусад ургасануудай талаар мүн лэ иимэрхүү нэмэлтэ туйлагдаа. Һаяшаг «Хвансондо» үнгэрэгшэ жэлэй ажалай үрэ дүнгөөр таряашадай абаха олзо хубаагдаһан байна.

Ким Юн Хенэй хэлэһэнэй ёһоор, айл бүхэн дунда зэргээр 5,5 тонно ороoһо, мүнгөөр 2 мянган вон абаа. 1967 онойхидо орходоо ашаг олзонь ехээр нэмэһэн болоно. Энэнэй урда тээ ерэхэдэм, эндэхи таряашад 4,2 тонно ороoһо, мүнгөөр 1300 вон абаһан байгша бэлэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ «Хвансон» кооперативта ехэ хубилалтанууд болоол даа.

В. ПАРАФЕЕВ.
(АПН).

АВТОКЛУБ АЯНШАЛНА

Үнгэрэгшэ январь һарын турша манай Кабанскын аймагай автоклуб Байгалай, Кабанскын совхозуудай фермэнүүд дээгүүр ябаһанаа бусажа ерэбэ.

Автоклубай хүдэлмэринь наада харуулха, лекци ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, кино харуулха, ханын газетэ, дайшалхы хуудаһануудые гаргаха ба бусад ажал хэрэгүүдһээ бүридэдэг юм. Һүүлэй арбан үдэрэй туршада автоклуб 15 фермэ, отарада ошоһон байха юм. Автоклубые даагша Т. Панкова эдэбхитэй нүхэр. Тэрэнэй ударидалга доро 8 хүнһөө бүридэһэн агитбригада малшадта һонирхолтой наада харуулдаг байгаа. Хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэ Л. Сизых, багша Е. Заиграева, хүгжэмэй һургуулиин багша Д. Ошорова, аймагай соёлой байшангай методист Е. Федорова болон бусадай гүйсэдхэһэн дуу, хатарнууд, шог ёгто номернууд хүнүүдтэ ехэ һайшаагдадаг юм. КПСС-эй райкомой инструктор А. А. Попов партиин XXIV съездэ зорюулжа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Мүнөө агитбригадымнай коллектив программаяа һэльбээд, аяншалгаяа үргэлжэлүүлхэнь.

АМЖАЛТААРНЬ АМАРШАЛБА

Республикынгаа колхоз, совхозуудай газар таряалан ба нуга сабшалан һайжаруулха талаар «Бурводстрой» трест ехэхэн хүдэлмэри хэдэг байна. Үнгэрэгшэ табан жэл соо тэрэнэй хүсөөр 8250 гектар газар уһалагдаһан, 10 мянган гектар намаг хатаагдаһан байна. Гадна 208 мянган гектар хуурай бэлшээриин газарта уһалууриин системэнүүд баригдажа, мянгаад худагууд үрэмдэн малтагдаа.

Иигэжэ эршэтэ ажалайнгаа ашаар «Бурводстрой» трестын хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн, 25 миллион түхэригэй сэнтэй хүдэлмэри дүүргэһэн байна.

Һаяхан «Бурводстрой» трестын ажалша бэрхэ коллективтэ 1970 оной дүрбэдэхи кварталай дүнгүүдээр социалис мүрысөөндэ түрүүлһэнэйнь түлөө СССР-эй Мелиораци болон уһанай ажахын министерствын, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. Энэ ехэ илалтатайнь дашарамдуулан, министр Алексеевский, профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ Шкуратов гэгшэд тус коллективэй ажалшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые амаршалаа.

Амжалтаараа урмашаһан «Бурводстрой» трестын ажалшад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлые ажалай шэнэ бэлэгүүдээр эхилжэ байнхай.

А. НАГАСЛАЕВ.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

Бадма ЦЫБИКОВА— БЭРХЭ ҺААЛИШАН

1969 он. Һаяхан шэнги һанагдана. Тэрэ хабар лэ Хужар нютагайнгаа найман жэлэй һургуули түгэсхэһэн түлмэрхэн залуу басаган Бадма Цыбикова «Коммунизмын зам» колхозойнгоо Буусын фермэдэ ерэжэ, эхэ эсэгэ хоёртойгоо хамта хүдэлхэ гэжэ шиидэһэн юм. Ажалда атимхан энэ басаган эжынгээ даадаг һаалиин үнеэдые һаалсажа эхилээ. Тиигээд лэ тэрэ намартаа 20 үнеэ даажа абаад, һаали барижа захалаа һэн. Залуу басаган ажалай хүндэ хүшэрһөө тунхаряагүй. Хэды тухашарбашье, дүй дүршэл ехэтэй үнинэй һаалишад Долгор Нанзанова, Дэмид Бальбурова, Цыпил Бальжанова гэгшэдэй туһаламжа дэмжэлгэтэйгээр хүдэлмэриингөө түрүүшын үеын бэрхэшээлые дабажа, ажалай онол дадалые богонихон саг соо олоһон байна. Түрүү һаалишадай зэргэдэ гараа.

Ленин багшын 100 наһа гүйсэһэн түүхэтэ ойн жэлдэ ажалай үндэр амжалта туйлахаб гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абажа, улам оролдосотойгоор залуу һаалишан ажаллаа. Жэлэй түгэсхэхэ үедэ ажалай дүнгүүд тоологдоо һэн. Бадма Цыбикова дааһан 20 үнеэнһээ 23 тугал түлжүүлһэн, үнеэн бүриһөө 1195 килограмм һү һааһан байба. Тиигэжэ колхоз дотороо түрүү һуури эзэлээ. Нютагай эрхэ байдалаар энгэй үүлтэрэй үнеэдһээ эды шэнээн һү һааха гээшэ залуу һаалишанда амар ажал бэшэ бшуу.

Түрэл партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ байгша оной эхин кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхын түлөө һаалишан Бадма Цыбикова мүнөө улам оролдосотойгоор хүдэлнэ. Залуу басаганай ажалай амжалтаар колхозой гэшүүд, илангаяа һаалишад баяртай.

В. БАЛДАНОВ.
Захааминай аймаг.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

Съездын урда тээхи вахтада жагсана

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Компартиин X съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахаяа түхеэржэ байгаа Болгариин арад зон социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлбэ.

Сентябриин зургаанай нэрэмжэтэ Софиин завод электрокар-подъёмнигуудые бүтээн гаргадаг. Энэ предприятиин коллектив ниислэл хотын завод, фабрикануудай коллективүүдһээ бултанһаань түрүүн съездын урда тээхи ажалай вахтада жагсаба. Энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, продукциингаа шанар, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга тус заводой 1200 гаран хүдэлмэришэд абаба. Болгариин Компартиин X съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэрнь түсэбһөө гадуур миллион гаран левэй продукци гаргаха уялга заводой коллектив абаһан байна.

«МОНГОЛКИНОГОЙ» ШЭНЭ ФИЛЬМҮҮД

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). 35 жэлэйнгээ ойе һая тэмдэглэһэн «Монголкиногой» студиин коллектив зохёохы үүсхэл гарган ажаллана. Арадай революциин 50 жэлэй ойдо зорюулан, уран һайханай, документальна хэдэн фильм Монголой кинематографистнууд бэлдэжэ байха юм.

Арад зоной революционно тэмсэл, тэдэнэй үүсхэн зохёохы ажал, монгол-совет аха дүүгэй хани барисаа гэһэн темэнүүдээр энэ ороной киностуди кино гаргахаяа түхеэрнэ.

«Тунгалаг Тамир» гэжэ фильмын хоёрдохи серинь мүнөө үедэ буулгагдажа байнхай.

«Улаан тугхан» гэжэ фильм революциин түүхэ харуулха юм.

МНРП-е байгуулагша, Монголой революциие ударидагша Д. Сүхэ-Баатар тухай документальна фильм буулгагдажа дүүрэжэ байнхай.

Монголдо ажаллаһан, сууда гараһан совет гурбан үеын врачнууд тухай «Шастины» гэжэ документальна фильм гаргагдажа байна.

ҺАРЫН ДЭРГЭДЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Аполлон-14» гэжэ замбуулинай американ онгосо һарада дүтэлжэ ошоод, һарые тойроһон харгыда орожо ниидэбэ.

Космонавтнууд Шепард Митчелл хоёр экипажай таһалга сооһоо һарын таһалгада хоёр час хахадай турша соо орожо, бортовой оньһото түхеэрэлгэ шалгаһан байгаа. Тэдэнэй нэгэ таһалгаһаа нүгөөдэдэнь яажа ороһые телевиденеэр харуулба. Сеанснь 42 минутын турша соо үргэлжэлбэ.

Москвагай сагаар 5 час 01 минутада замбуулинай онгосын зам хоёрдохёо, тиигээд һүүлшынхеэ нягталан шалгагдаа. 5 час 30 минутада Митчелл Шепард хоёр батарей шалгахын тулада һарын кабина руу дахин ороһон аад, батарей бүрин бүтэн гэжэ тодоруулба. Батарейдэхи хүсэнэй буураагүй һэн туладань, һара дээрэ бууха зүбшөөлөө космонавтнуудта үгэхэ гэжэ ниидэлгын хүтэлбэрилэгшэд тогтообо.

9 час 47 минутада замбуулинай онгосо һарын саагуур орожо, тэрээнтэй барисаа таһарһан байгаа.

Февралиин 5-да гэжэ хараалагдаһанай ёһоор, һара дээрэ ошожо бууха бэлэдхэл космонавтнууд хэжэ эхилбэ.

Зүүн Пакистанай гай усалда ороһон районуудта туһаламжа ерэжэ үргэлжэлһөөр. «МИ-8» түхэлэй совет вертолёдуудаар эндэхи арад зондо хэрэгтэй элдэб янзын юумэн асарагдана. Нэгэ һарын турша соо Советскэ Союзһаа 30.000 килограмм медикамент, хубсаһа хунар, эдеэ хоолой зүйлнүүд асарагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Даккска аэропортдо самолёдто ашаа ашалга харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

Камбоджодо дахин добтолон оробо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Февралиин 3-най һүни Сайгоной марионеточнэ засагай сэрэгүүд Камбоджодо дахин добтолон оробо. Америкын агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, тэрэ добтолгодонь бүхыдөө Сайгоной 10 мянган сэрэгүүд хабаадана, американ бомбардировщигууд, истребительнүүд, вертолёдууд Сайгоной газарай сэрэгүүдые дэмжэнэ. Камбоджо Урда Вьетнам хоёрой хилэ шадар тэрэ добтолгоёо хэһэн байна.

Лаосой урда районуудые хатуу шэрүүнээр дахин бомбодоһон тухайнь мэдээсэгдэнэ.

Бомбардировщигой эбдэрһэн үлэгдэл олдобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Энэ оной январиин 8-да туршалгын ниидэлгэ хэжэ ябатараа үгы болошоһон «FБ-IIIА» гэжэ американ бомбардировщигой һураг дуулдаба. Луизиан штадай Мандевилл гэжэ городто ажаһуугшад Ларри Биеда, Билли Мэйджорс гэгшэд нарһата ой соогуур ябажа ябатараа, үгы болошоһон самолёдой жолоошоной, штурманай бэенүүдые харажархиба. Парашют, катапульт хэхэ эбдэрхэй капсула модондо үлгөөтэй байжа байгаа. США-гай агаарай сэрэгэй министерство тэрэ газарыень хаалгатай дээрэ соносхобо.

Президентын зүбшөөлөөр

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американо-Сайгоной сэрэгүүдэй Лаосто хэжэ байгаа дайнай түсэб Вашингтон ба Сайгондо зохёогдоод, январиин 27-до президент Никсонээр баталагдаһан юм гэжэ «Чикаго трибюн» гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Тэрэ түсэбэй ёһоор, түс добтолгодо Сайгоной 25 мянган, американ 9 мянган солдат болон офицернүүд хабаадалсаха ёһотой.

А. Дэвисые сүлөөлхын түлөө

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Хатуу зоригтой патриотка, негрнүүдэй гражданска эрхэнүүдэй түлөө тэмсэлшэ, коммунистка Анджела Дэвисые сүлөөлхын түлөө хүдэлөөн Холбоото Штадуудта улам үргэдэжэ байнхай. Анджела Дэвисые сүлөөлхын түлөө 200 комитет—Холбоото Штадуудта, 67 комитет бусад оронуудта байгуулагдаба.

Хатуу зоригтой патриоткые сүлөөлхын түлөө тэмсэгшэ нютагай комитедүүдэй оролдолго хэшээлые нэгэдэмэл национальна комитет эмхидхэн нэгэдүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ. Америкын олон городуудта мүнгэ зөөри суглуулагдана, митинг болон жагсаалнууд, суглаанууд Анджела Дэвисые үмөөржэ үнгэргэгдэнэ.

Гар даалгаар Анджела Дэвисые сүлөөлхэ эрилтэ табиһан тэрэнэй адвокадуудай зуурлшалгые Сан-Рафелиин сүүд февралиин 5-да хаража үзэхэ. Эрэлхэг зоригтой американ патриотка тэмсэлээ үргэлжэлүүлһээр.

ОЛЬСТЕРТОХИ БАЙДАЛ УЛАМ ХУРСАДАБА

ЛОНДОН. (ТАСС). Белфастын зоной, Англиин солдадуудай хоорондо тулалдаан болоһон дээрэһээ Хойто Ирландидахи байдал эрид шангаар хурсадаба. Белфастын католическа геттэдэ Фолс-Роуд гэжэ газарта хүн зониие олоор нэгжэһэн дээрэһээ тиимэ тулалдаан болоҗо эхилээ һэн. «Буу зэбсэгэй нюуса склад» бэдэрээбди гэһэн Англиин солдадуудай һэнгэргүй аашада зон дураа гутажа, эгээл тэрэ шалтагаанаар сэрэгэй ба энэ районой зоной хоорондо хатуу шанга тулалдаан болобо. Тэрэ тулалдаан тэндээ болоод дүүрээгүй, харин бэшэ районуудта тараһан байгаа. Юумэ шатаадаг бомбонуудай тэһэрхэнь дуулдажа, үйлсэ гудамжануудта баррикаданууд баригдаба.

Буһалгаанай болоһон газарнуудта Англиин сэрэгүүд нэмэжэ ябуулагдаа, шархатаһан зон хоёр талаһаа бии.

Англиин оборонын министр Лорд Каррингтон, дотоодын хэрэгүүдэй гүрэнэй министр Р. Шарплс гэгшэд тээсгэн Ольстерой ниислэл хото ошоо һэн. Тэдэнэй бусаһанай һүүлээр оройдоо 5 хоноод, Хойто Ирландида үймөө буһалгаан эхилээ һэн. Тэдэ хоёр ноёд орон соо «хуули гурим» һэргээн бодхоохо арга замуудые эндэхи правительстватай, сэрэгэй командованитай зүбшэн хэлсэһэн байха юм. Хэблэлэй мэдээсэлээр, тэдэ хөөрэлдөөнүүдэй һүүлээр «үймөө буһалгаа үүдхэгшэдтэ» хатуу хэмжээ абаха гэһэн тогтоол гаргагдаһан байба. Ондоогоор хэлэхэдэ, Англиин сэрэгүүдые Ирландиһаа гаргаха гэжэ тэмсэдэг, экономическа болон социальна шухала хубилалта Ольстерто бэелүүлхэ эрилтэ табидаг хүнүүдтэ эсэргүү хэһээлтын хэмжээ шангадхаха гэжэ тэдэнэр тогтооһон байнад. Гэбэшье тэрэ хэрзэгы шэрүүн хэмжээнүүдтэнь тэндэхи зон бүри шанга харюу үгэнэ, тэдэ хэмжээнүүдынь Хойто Ирландидахи дотоодын политическэ байдалые улам хурсадхана.

Эб найрамдалай тала баригшадай хараа түсэб

ВАШИНГТОН. (ТАСС). «Индохитадтахи дайн сэрэгые дары болюулха гэһэн эрилтэ американ арадай табижа байхадань, харин Никсонэй правительство сэрэгэй шэнэ гай тодхор худар ороноо бүри хүсэтэйгөөр татажа оруулна»,—гээд дайн сэрэгтэ эсэргүү США-дахи хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн, Джерри Гордон гэгшэ мэдүүлбэ.

Зүүн-Урда Азидахи дайн сэрэг болюулхын түлөө тэмсэгшэ эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй Вашингтондо болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Д. Гордон правительствын политикые эрид шангаар буруушаагаад, Индохитадта эб найрамдал тогтоохо шэнэ кампани эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд бэлдэжэ байна гэжэ мэдээсэбэ.

Хабарай эхеэр олон зоной хүдэлөөн эхилжэ, дайн сэрэгтэ эсэргүү жагсаалнууд бүхы орон соо болохо юм. Апрелиин 24-дэ эб найрамдалай тала баригшад сугларжа, Вашингтон ошохоор түхеэржэ байнхай.

Грециин сэрэгэй бүлэгөөрхидэй шорон хинданда

АФИНА. (ТАСС). Хаалта түрмэдэ зобожо байгаа Грециин олон демокрадуудай ами наһандань, бэеынь элүүртэ аюул тохёолдонхой. «Демократическа обороно» гэдэг диктатурада эсэргүү нюуса эмхиин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн бологшо, Керкир олтирог дээрэ түрмэдэ байдаг 70 наһатай генерал Иорданидис гэгшын бэеын элүүр һүүлэй үедэ эрид муудаба.

СЭБЭР ЯБАЯ ГЭХЭДЭ

Тээгдэ тосхон хүн зоноор олон, хүгжэн һалбаржа байгаа һуурин юм. Эндэ дунда һургуули, клуб, библиотекэ бии. Электрын гэрэл шарадаг. Айл бүриин гэртэ радио шэнхинэдэг. Хэдэн магазинуудтай. Леспромхоз, совхоз, совхоз-рабкооп, ОРС, мастерскойнууд гээд лэ, арбаад албан газарнууд бии.

Эндэмнай Хүрбын совхозой хүсөөр баригдаһан шулуун бани байдаг. Баригдаһааршье тиимэ үни болоогүй. Теэд энэмнай һүүлэй үедэ саг соогоо түлигдэнэгүй. «Түлеэн үгы», «уһан байхагүй», «эбдэрбэ», «заһабарида» гэһэн олон шалтаг дурдаад лэ, хаалгатай байдаг болонхой.

Совхозой холо, ойрын малшад банида орохо гэжэ хэдэн үдэр харгылаад, хуушан хубсаһаараа, хирэтэй зандаал бусадаг ушарнууд олон тохёолдоно.

Ц.Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хориин аймаг.

Михаил Федорович Климентьев Байгал-Сэлэнгын техническэ участогай үнинэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн юм. Энэ нүхэр мүнөө ерэхэ зунай навигацида һайнаар бэлдэнэ. Заһабарилгын хүдэлмэри дээрэ үдэр бүриингөө даабарие 120—130 процент дүүргэдэг юм. Тэрэ КПСС-эй XXIV съездын нээгдэтэр өөрынгөө «Беркут» гэжэ теплоходые заһабарилжа дүүргэхэ зорилго табинхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Ф. Климентьев.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Юумэнэй үнэ сэн хүндэрнэ

БАРУУН БЕРЛИН. (ТАСС). Январь һара соо Баруун Берлиндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн дахин нэмэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй январьтай сасуулхада, энэ оной январь соо хилээмэнэй үнэ сэн 6,5—10,7 процентээр, малай тоһоной үнэ сэн 2,3 процентээр, маргаринай үнэ сэн 12,1, үндэгэнэй үнэ сэн 1,9 процентээр нэмэбэ.

ТОЛИ

Энэ хуудаһандамнай уншагты:

- ***Эрдэмтын хөөрөөн.***
- Будамшуугай ябадал.
- *Шүлэг, онтохон, шог рассказ.*

Солбон АНГАБАЕВ

БАГШАДАА

I.

Багша тухайгаа
томоотойгоор,—
Байгуулжа байһан
коммунизмдаа адляар,
Бүхы зүрһөөнь гэгээн
сонхотойгоор
Багша тухайгаа бэшэхэ зориг
Бии болоод байна
Минии зүрхэн соо.

Багша тухайгаа
үндэрхэнөөр,—
Эверест хадын орьёлоо
үндэрөөр,
Һайсахан шэбшэжэ, үргэнөөр,—
Һаруул тэнгэридээл адляар
Һэргээхэ дуран бэедэм
Һэреэд, ерээд байна.

Багша тухайгаа бүдүүнээр,
Бардамаар зураглан гаргаха,
Бүхы дэлхэйдээ байлгамаар,
Бэшэхэ дуран бии болоол
Бодол ухаан соом.
Багша тухайгаа бэшэхэдээ
би,—
Парти тухайгаа бэшэхэб гэнэм.
Багша тухайгаа бэшэхэдээ
би,—
Революци тухайгаа дурдахаа
мэдэнэм.

Багша тухайгаа бэшэхэдээ
би,—
Наран тухайгаа дуулаха
ёһотойб.
Наран тухайгаа бэшээ хадаа,
Наһаа өөдэнь үргэхөө мэдэнэб.

Аян замһаа олзотой,—
Альбан хүнгэн хүлтэй,—
Алтан һайхан шаргатай
Аба нютагаа бусахаб.

Багша тухайгаа бэшэхэдээ,
Баабай эжыгээ магтахаб,
Байдал байраяа магтахаб,
Найдал ехэтэйгээр аянгалхаб.
Байгааляа байгуулжа
байһандал,
Багша тухайгаа бэшэхэ ёлотойб.
Байлдаан сэрэгтээ илажа
байһандал
Багша тухайгаа дуулаха
ёһотойб.

Газар дайдынгаа сэсэглэжэ
байһандал,
Багшамни намдаа бодолоо
бэлэглэнэ.
Баяр нааданай бадаржа
байһандал,
Багшамни намдаа бараалжа
ерэнэ.

II.

Та бидэ хоёрой хоорондо, —
Зай гэжэ заашье байхагүй.
Та бидэ хоёрой хоорондо,
Талын һалхин зогсодоггүй.
Та бидэ хоёрой хоорондо
Тала сэсэглэн, сэсэглэн
һалбардаг,
Таряалан налбалзан, налбалзан
һалбардаг,
Таниил зон таатай гоёор
зугаалдаг.

Та бидэ хоёрой хоорондо
Таабари гэжэ огто байдаггүй.
Та бидэ хоёрой хоорондо
Талаан бэлиг гансал
сэсэглэдэг.

Та бидэ хоёрой хоорондо
Улаан туг уряалан далбадаг.
Та бидэ хоёрой хоорондо
Урагшаа тэгүүлһэн арадууд
дабшадаг.

Та бидэ хоёрой хоорондо
Тааралдал, ганса тааралдал...
Та бидэ хоёрой хоорондо
Ажал, жаргал, ажамидарал.

Та бидэ хоёрой хоорондо
Мүнхын наран-ленинизм.
Та бидэ хоёрой хоорондо
Росси, огторгой, коммунизм.

III.

Танай һайхан, һаруул дайдаар
Таряашан бэшээр ябахань
буруу,
Танай һайхан, һаруул дайдаар
Талаангүй һуухань баһал буруу.

Танай тариһан дэлхэй дээр
Тэмсэлшэн бэшэ байхань алдуу,
Түбиннгөө агуу хүгжэм соо
Хубиин заягүй байхань алдуу.

Танай һайхан дэлхэй дээр
Таряашан бэшэ байхань буруу.
Танай һаруул тэнгэри дор,—
Галаа дэгжээнгүй ябахань
буруу.

Буряадай хүдөө ажахын институдай багша профессор А. А. БАЯРТУЕВАЙ хөөрөөнһөө

ИНСТИТУТ. ЭРДЭМТЭД

Манай хүдөө ажахын институт бүхы үргэн ехэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгтэ эгээл томо институдуудай нэгэн болоно. Эндэ мүнөө үедэ 5 мянган хүн һуралсана. Зүгөөр тэдэнэй хахадынь— заочнигууд.

Институднай 5 факультедтэй, 45 кафедратай. Тэндэмнай 300 гаран багшанар, тэдэнэй тоодо эрдэмэй 120 кандидат болон докторнууд хүдэлжэ байха юм.

Лаборатори, кабинедүүдтэ оробол, тон мүнөөнэй түхеэрэлгэнүүдые, жэшээнь, электронно микроскоп, ультрацентрифуга, тоолохо машинануудые, радиометр, аминокислотно анализатор гэхэ мэтэнүүдые һонирхон харахат.

Агроном болохо дуратай һуража байгаашад олон ааб даа. Эдэнэр дээдэ һургуулияа дүүргэжэ гараад байхадаа, угаа ехэ хүдэлмэри хэдэг, таряан ажал улам наринаар, шадамараар эрхилхэ аргануудые нэбтэрүүлдэг, мүн ургасын түлөө тэмсэдэг, таряашадай одоол ёһотой ударидагшадынь болодог гээшэ. Анха түрүүн таряан ажал эрхилдэггүй байһанай гэмээр, агрономуудай үсөөн дээрэһээ ургаса таряагаа тариха, хуряаха, хадагалхадаашье, газарайнгаа шанар һайжаруулхын түлөө тэмсэхэдээшье бирадаггүй байһамнай элитэ. Харин мүнөө ташха ондоо болоо. Нютаг бүхэн эдлүүриин һайн газартай, янза бүриин ургамал таридаг болоо. Эндэ агрономуудай аша габьяа байлсана.

Мал ажал дээрэ ямар ехэ хубилалтанууд үзэгдэнэ гээшэб: малай үүлтэр харaa байса һайжарна, ашаг шэмэнь дээшэлнэ, ажал хүдэлмэри нарижана. Эндэ зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй туһалһан, бэелүүлһэн юумэн угаа ехэ. Манай ветеринарна факультедэй тогтоһоор мүнөө 36 жэл гүйсэхэнь. Үнгэрэгшэ зун 25-дахи ээлжээнэй 92 мэргэжэлтэд дурсагдаһан факультет дүүргэн гаража, колхоз, совхозуудта хүдэлхэеэ ошоо. Эдэнэр аха нүхэдөө халан дэмжэжэ, томилогдоһон газартаа ниитын мал эмнэхэ, үбшэ хамшаг һэргылхэ талаар ехэхэн ажал хүдэлмэри ябуулжа байна гэээшэ. Баһа зариманиинь түмэр зам дээрэ, мяханай комбинадташье ажаллахаар томилогдоо бэзэ даа. Мүн мяха, загаһа гэхэ мэтын эдеэ хоол наймаалдаг газарнуудта ветеринарна врачнуудай туһаламжа хүргэгдэнэ.

Гансахан ветеринарна факультет дүүргээшэдэй дундаһаа жаранииинь эрдэмэй кандидат, хоёрынь эрдэмэй доктор болоһон байна.

Бусадшье факультедүүд тухай иимэрхүү онсо һонин зүйлнүүдые дурдан хэлэмээр.

Иигэжэ манай эндэ эрдэм наукын һалбарһан, хүдөө ажахын институдай тогтоһон ушар бидэнэй бүгэдын омогорхол болоно. Энэ хадаа Коммунис партиин халуун анхарал хандуулжа байһанай бодото гэршэ мүн.

ОНТОХОН

ХОЁР ХҮРШЭНЭР

Балдан Галдан гэжэ хоёр айлайхи хаяа хадхажа ажаһууба ха. Галданиинь хүршынгөө юумэ хулгайлжархидаг муутай һэн. Балдан хүршынгөө хулгай худал хэдэгые мэдэдэгшье һаа, тэрээндэ юумэ хэлэдэггүй, заһарха аабза гэжэ найдадаг байба.

Теэд нэгэтэ тарган хусыень Галданайнгаа хулгайлжархихадань, Балдан хүршэеэ һайсахан һургаха гэжэ шиидэбэ. Хэдэ хоноһон хойно Балдан хүршэ нютагтаа һуудаг үзэлшэ ламын баг хубсаһа үмдэжэ, үдэшэлэн Галдан хүршындөө орожо ерэбэ. Хоймортоо сайлажа һууһан хүршэнь:

— Ламахай, наашаа, хойморто һуужа хайрлагты!—гэжэ уриханаар уриба.

Үзэлшэ ламын түһөөтэй боложо, танигдахаа болиһон Балдан хойморто гаража, Галданай табиһан олбог дээрэ дабшалан һуугаадхиба. Хүршынгөө һамганай аягалһан сайһаа ошожо, табагһаа амсажа, тэрэ тэдэнтэй ан-бунхан хөөрэлдэжэ оробо. Тииһээр һууxадань, тогоотой мяхан боложо, хүршынь һамган тэрэнэй урда тэбшээр дүүрэн мяха табижа:

— Ламахай, табаг баригты! һайн хүн һанаагаар орожо ерээ байнат. һаянай зүүдэ зүмнишье муу, бэемнишье тиимэшэг. Үзэл үзэжэ, абарал айладхажа үршөөхэ бэзэб,—гэбэ.

Үзэлшэ лама болоһон Балдан тэбшэтэй мяханһаань амсаншьегүй, саашань түлхижэрхибэ. Галдантан гайхалсажа:

— Ламахай, болоһон мяханһаа ама хүрыт!—гэжэ зэргэ дуугарбад.

— Бурханай шаби боди сэдын һахил хүртэһэн санаарта хүм даа. Энэтнай хулгайн бузартай мяхан байна. Санаарта зүн бузар эдеэ баридаггүй юм,—гэбэ, үзэлшэ ламын баг үмдэһэн Балдан.

Галдан һамгантаяа урда урдаһаа харалсан, ехэтэ мэгдэбэшье:

— Түрэлэйхимнай хониной мяха эльгээһэн юм. Хаанаһаа хулгайн мяхан байшаба гээшэб?—гэжэ гайхаһан хэбэр үзүүлбэд.

Үзэлшэ лама болоһон Балдан үбэрһөө шоо гаргажа, альган дээрээ табисагаан:

— Ай, хөөрхэй! Хүнэй хомхой хобдог һанаан хулгайшье хүүлэдэг, худалааршье хэлүүлдэг юм байнал! —гээд наманшалаадхиба. Балшыса баригдаха болоһон Галдантан тэрэнэй үшөө юу хэлэхые хүлеэжэ, айшанхай һуубад.

— Ай, хөөрхэй! Хусын хара толгой амбаар соотнай байна. Арһаниииньшье тэндэ үлгөөтэйл. Түрэлхидтнай хара толгойтой хусаяа алаад, арһа шүрбэһэтэйнь танайдаа эльгээгээ юм бы даа,—гэбэ үзэлшэ лама болоһон Балдан.

— Ай, хөөрхэй! Үшөө танайда хулгайгаар олдоһон хэтэ хутага, мүнгэн, хазаар, табан аршам хитад торгон, ямаан даха бии юм байна. Тэдэниие эзэндэнь бусаагаагүй һаатнай, хашаа хорёотнай хооһорхонь, адуу малдатнай хамшаг үбшэн буухань. Өөһэдынтнайшье бэе эрлиг хаанай богоһо алхахаар байна,—гэжэ айладхаба.

Тиимэ абарал айладхахадань, хүршэтэниинь тэрээндэ һүгэдэн дохилдожо, үргэл үргэжэ:

— Ламахай, танай абарал зүбшье юм гү даа. Тиимэ юумэнүүд нээрээшье манайда бии. Эзэдтэнь хуу бусаахабди. Гансал та манайда үзэл үзэһэн тухайгаа шэхэтэй амитанда дуулгаагүй боя һайн бэлэйт. Танда найдажа байхабди!—гэжэ гүйбад ха.

Үзэлшэ ламын баг үмдэжэ, хэрэгээ амжалтатай бүтээһэн Балдан:

— Ай, хөөрхэй! Энээн тухай шэхэтэй амитан дуулахагүй гэжэ бурханай шаби санаарта танда найдуулнаб!—гээд, хүршынхиһөө түргэхэн гаража ошобо.

Хойто үглөөгүүрнь тэрэнэй амбаарай гэшхүүр дээрэ хулгайда абтаһан хэтэ хутагань, мүнгэн хазаар, табан аршам хитад торгон, ямаан дахань табяатай байба ха.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Галдан хүршэнь тэрэнэй юумэ хулгайлхаяа болёо һэн гэхэ.

Ф. ЦЫДЕНЖАПОВ.

Захаамин.

ШОГ РАССКАЗ

НОЁНОЙ МИИСГЭЙ

Ан гүрөөлдэ, шубуу шонхорто тусгаар дуратай хүнүүд баһа байдаг шуу. Мэлхэй, заряа, хэрмэн гэхэ мэтын амитадые гэртээ баринхай, нарай нилха үхибүү мансылжа байһанһаа бүришье илдамханаар тэдэнтэйгээ носолдожо, тушаалдаһан хүнүүдтэ һайрхажа заримад һалахагүй даа. Хэрбээ тэдэниие шууд халта муудхахаа һанаа һаашни, ухайш даа булай муухайгаар урдаһааш хүлзэн хараха, долёобор хургаа хамарташ тулгахаһаа нааша аашалалдаха.

Харин Дабаанай Доргон тэдээндэ орходоо тад ондоо һааб даа. Хорхойдо хориггүй аалин даруу зантай Доргоной нэгэ үглөөгүүр ажалдаа ерэхэдэнь, борбогорхон боро зүһэтэй миисгэй хэрэлсы дээрэнь борсойшонхой, январиин ян гэмэ хүйтэн жабарта соо шобто үлеэлгэжэ, хажуугаарнь үнгэрһэн хүнүүдые шарайшалан үдэшэлсэжэ, хайра туһа гүйһан янзатай маряаха, мяу-мяу гэхэ юм. Хэрзэгы муухай аашатай эзэндээ намнуулһан амитаниие харахадаа, аргагүй хайрлажа. дааража бээрэшэһэн миисгэйе үбэртэлөөд, хүдэлдэг таһалгадаа һүрхэй юумэ ороходонь:

— Фу-даа, ямар муухай амитанаа асарбаш!—гэжэ сугтаа хүдэлдэг Үнэгэн хээтэй гэмэрээд, дураа гутаһан янзатай хамар амаяа уршылгаадхиба.

— Юун муухай гэжэ! Дааража хүлдэхөө байһан амитаниие хайрлангүй яажа болохоб,—гэбэ Доргон.

— Һэ, энээхэн орбогорхон муухай амитанай биинь, үгыныше адли бэшэ юм гү? Унтари дээрэш хүльбэржэ, нooһo даахяа унагааха. Һы татай, харахашье дурамгүй! Дары бушуу газаа абаашажа хая!—гэжэ ганираад, Араата үүдэн тээшэ зааба.

— Угайдхадаа энэ хэлэгүй амитанда дураа гутахатнай дуталдаа бы. Үшөө хэрэгтэйл болохо. Подполи соохи хулганануудыетнай хайра гамгүй хюдахал байха.

— Һэ, бишни үни хада табан дабхар шулуун байрада оронхойб. Табадахи дабхарта ямар хулгана байха юм!—гэжэ Үнэгэн хээтэй ябжаганаад, үнөөхи миисгэйень хүсөөр шахуу газаашань хаяжархиба.

Араатада газаашалуулһан миисгэйе хэды хайрлабашье, улаан хэлэтые урдаа оруулдаггүй хээтэйтэй тоосолдохоо Доргон зүрхэлбэгүй.

Столойнгоо һугалга cooһoo саарһа дансануудаа гаргаад, япан шоото няс-тас татасгаажа һууxадань, үнөөхи газаа хаягдаһан миисгэйень тэбэриһэн Бартахи Маяевич өөрөө яаралгүйхэн орожо, үндыхэшье сүлөөгүй янзатай хүдэлжэ һууһан Үнэгэн Доргон хоёрые хаймадан хараад:

— Энээхэн амитаниие хайрладаггүй ямар тиимэ хэрзэгы муухай сэдьхэлтэй хүнүүд байдаг бэ. Хэрбээ харангүй үнгэршөө һаам хүлдэжэ үхэшэхэ байгаал... Араата, энэ бээрээ магазин ошоод, ливернэ колбаса, һү асаралши. Баарһаншни турашоо. Һайса эдеэлүүлээрэй... Энэ тэнзэгэр томо шкафууд соохи саарһа дансыемнай хулгана химэлжэшье магад...

— Үнэхөөрөөшье һөөл зохид миисгэйтэй болобобди. Ноoһонойнь зөөлэн гээшэнь. Хулгана барихадаа бэрхэ байгаа ёһотой. Байза. магазинһаа колбаса, һү асархыень асарна бээзэб. Харин колбасаень шэрэм дээрэ шаража, һүеынь хөөрүүлжэ үгэхэ болоно гүбди даа, —гэжэ Араата нялуунаар дуугарба...

Хойто үглөөниинь Бартахи Маяевич бузар сухалтай ажалдаа ерэбэ. Тухайлхада, ажалдаа алоан хойрогоор хандаһанай түлөө Арсалан хаанда шангаханаар зэмэлүүлһэн байгаа хаш. Таһалгадаа найгаргаһаар ороходонь, тэнзытэрээ эдеэлһэн үнөөхи миисгэймнай зөөлэн диван дээрэнь һөөл садхалан юумэ һуняажа хэбтэбэ. Бартахи Маяевич бүри ехээр сухалдажа, Үнэгэн хээтэй Доргон хоёрые дары бушуу таһалгадаа ерүүлбэ.

— Энээхэн амитан үсэгэлдэр юу хээб?—гэжэ бадашан асуугаад, диван дээрэ хашалгүй һуняажа хэбтэһэн миисгэй тээшэ зааба.

— Муртэй юумэ юу хээдхихэб даа,—гэбэ Үнэгэн хээтэй.

— Үнөөхи саарһа дансануудыемнай химэлдэг хулганануудые барижа захалаагүй гү?

— Үгы!.. Тэнзытэрээ эдеэлээд, хүдэлхэшье шадалгүй хэбтэхыень та өөрөө хаража байна хаямта,—гэбэ Араата.

— Хаать, анираа хата, бултыетнай ажалһаа намнажархихаб. Таанадһаа боложо Арсалан хаанда зэмэлүүлбэб,—гэжэ Баабгай бабанаба.

— Миисгэйе та өөһэдөө асараа һэмнайт.

— Худалаар хэлэхэшни үшөө дуталдаа бы!..

Тэрэ гэһэнһээ хойшо хэды саг үнгэрөө һэм, юрэ бү мэдэе. Харин албан хойрог аашатай Баабгайн, билдагууша үнэгэнэй, хорхойдо хориггүй аалин даруу зантай Доргоной хүдэлдэг гэрэй ойро миисгэй ерэхээ огто болёо һэн гэхэ.

М. ОСОДОЕВ.

МҮНХЭ ЛЕНИН[...]
АШАНАР Ю[...]
(ДУУН)

Мүнгэн сагаахан һара дээгүү[...]
Мөөртэй машина гүйжэл [...]
Мөөртэй машинын жолооши[...]
Мүнхэ Ленинэй ашанар ю[...]

Аяар холын һара дээгүүр [...]
Автомобиль машина гүйжэ[...]
Автомобиль машинын жол[...]
Аба Ленинэй ашанар юм. [...]

Б-М. ДЫШИН[...]

ТААБАР[...]

Шагаабарида шандаган хон[...]

Сагаагшаниинь ябаа,
харагшаниинь [...]

Хотоор дүүрэн шагай,
Хоёр һайхан дүүхэй.

Дээрэһээ дэбэс гээ,
Дайда дэлхэй намас гээ.

Хара хорхой хотироо,
Хадам эхэ уяраа.

Сагаан хүнжэл бүхы дэлхэй[...]
хүл[...]

Хадын саанаһаа халзан хүс[...]
булта[...]

Зуун тээһээ зүхыһөөр ерээ[...]
Үхэһэн хүнүүдые бодхооһ[...]

Үгытэй зониие баяжуулһа[...]

Амидыдаа хэбтээшэ,
Үхэхэдөө ябааша.

Бухын толгой булаатай,
Буржагар модон зоогоотой.

Булхагархан басаган
Булган малгайтай.

Үүдэ, сонхошьегүй гэртэ дүү[...]

Миини газаа гал,
Мангадай газаа манан.

Эрхүүгэй басагад
Үбсүү сагаан.

Нуулын саана нүгэлтэй шүд[...]
Нюдэ амандаа галтай шүдх[...]

Нуурта бөө бөөлөө.
Тэбшэ дүүргэхэ мяхагүй,
Тагша дүүргэхэ шуһагүй.

Шабараар бариһан гэртэй,
Шарабтар улаан үбсүүтэй,
Элдэб аляа аашатай,
Эрбээхэй илааһан эдеэтэй.

Газар доогуур
Галба нүүбэ.

Эбэртэй ямаан
Үбһэ хороогоо.

С. ЕЛАЕВАЙ суглуулбари[...]
Усть-Орда.

Үбэлэй шэнжэ.
П. ЯХНОВЕЦКИИН
фотоэтюд.

БУДАМШУУ ТЭХЫН „ХАТАНИИЕ АРГАЛБА“

ТУУЖАҺАА ХЭҺЭГ

Хуудам сэлгеэн тала нютагни ямар захагүй үргэн уужам гээшэб! Дуулимхан шиниингээ нюрган дээгүүр гэшхэлэн ябахада, хүнэй зосоо ямар уужам тэнюун болодог бэ. Зундаа сагаан сээжэ дээрэш сэсэг ногооной урган һалбархада, шарай түхэлшни сэнхир хүхэ боложо, ая гангын аятай хоншуухан үнэрөөр хангалтан анхилжа, үгэ хэлээр хэлэгдэшэгүй сэнгэлиг һайхан боложо, шинии тунгалаг дэлюун үбсүүн дээгүүр ажамидаран байдаг хуби заяатай амитан бүхэн ажабайдалай оёоргүй гүнзэгы һайханиие, зол жаргалые эдлэн баясадаг. Өөһэдөөшье шамтайгаа, шиниингээ оршолон байгаалитай хамтаран нэгэдэжэ, бүрин түгэс ажабайдал гэжэ үндэр нэрэ зүүдэг. Энэл даа шинии бүхы удха шанар!

Теэд хододоол иимэ үндэр дээдэ шанартай байхаяа яанаш! Юундэ сэбдымэ хүйтэн сэнхир янгяа үбэлые асаржа, ажамидаралые үты хэхэеэ хүсэнэш? Юундэ хабарай хагсуу хара һалхи шууюулан, зуд зоболон дэлгэрүүлнэш?

Теэд хүйтэн үбэл үгы байг даа, хагсуу хабар бү ерэг даа, хододоол нажар намар хоёр һэлгэлдэжэ байгаа һаа, юун болохоб?! Үбэлэй сэбдэг, хабарай хагсуу хоёрто хатуужана, бэхижэнэ бэшэ гүбди? Тиимэ даа, тиимэ. Дуулим тэнюун дайдамни, түрэл эхэ мэтэ заримдаа энхэргэн зөөлэн байнаш, заримдаа хатуу шэрүүншье боложо, ажабайдалай удха шанарые ойлгуулнаш. Гэхэ мэтын һанал бодолнуудта Будамшуу хүбүүн эзэлэгдэн алхална.

Теэд баһал мүнөөхи гүзээн, гүзээн-сундаалай гээшэмнай гэжэгэнэхэдэжэ эхилбэ. Толгой соогоо хэдышье гүнзэгы бодолдо абтажа, үүлэнэй саагуур ниидэжэ ябабашье һаа, энээхэн лэ гэдэһэн соохононь хоршогоножо, газар дээгүүр алхалан ябаһыень гансата мэдүүлбэ. Арадаа үргэлжэ ябаһан арһан тугал туулмаг соохи эдеэ хоолынь шэлэшэнхэй. Толгойгоо маажаад үзэбэ, шүлһөөшье залгиба, бүһөөшье шангаар бүһэлбэ. Теэд яахыншье аргагүй, улам ехээр лэ гэдэһэниинь үлдэбэ. Урагшаа ябахаяа болижо, хойшоошье алхалаад үзэбэ. Иишэ-тиишээ хараашалба. Талаан болоходоо, тэрэ саана харгыгаар тэргэтэй хүн наашаа харайлгажа ябаба. Хайшан гэжэ, ямар аргаар энэ хүниие байлгаха гээшэб гэжэ ойро зуурахан бодоод, ухаангүй шангаар дуулажа оробо:

Ужам даа, ужам даа
таламни,
Оёоргүй холо даа
харгымни,
Охорхон даа, богонихон
даа хүлни,
Ойлгоһой даа энэ хүн
дууемни.

Хүнэй иимэ дуу дуулажа байхада, ямар буряад хүн мориёо байлгангүй үнгэрхэб? Тэргэтэй хүн мориёо байлгажа Будамшууе һуулгаба. Иигэжэ Будамшуу хүбүүн хүлнүүдээ амаруулба. Айрагһаань амсажа үндаа харяаба. Үлдэһэн хотынгоо хорхойе даруулба. Тэргэдээ һуулгаһан үбгэнтэй үгэ андалдажа танилсаба. Будамшуу хүбүүндэ өөрынгөө нютагай хүндэ хүшэр ажабайдал тухай үбгэн хөөрэбэ. «Тэхэ ноён амар заяа мандаа үзүүлхээ болёо. Дээрэлхэхэ баһахаһаа гадна, һүүлшымнай мал зөөрие хуураажа абаа. Нютагаймнай эгээл һайхан залуухан басагые гурбадахи һамган болгожо абаад лэ байна. Тэрэ басаган аргаяа ядахадаа үбдөө гэжэ мэхэлээд лэ тэрэниие бэеһээ зайлуулна гэжэ хүн зон хэлсэдэг»... Иигэжэ хөөрэлдэһөөр, дуу дуулалдаһаар, нэгэ мэдэхэдээ, үбгэнэй нютаг орожо ерэһэн байшаба. Эндэ ерэхэдэнь, Очир үбгэнэй тэргэ дээрэ Будамшуу һуугаад, манай нютаг ерэжэ ябана гэжэ арад зон мэдэнхэй байба.

Магад баруун һалхин һалхилжа, иимэ һониниие энэ нютагта асарһан лэ байгаа ёһотой.

Элдэб һониниие дуулаха, һайхан дуу шагнаха гэжэ арад зон сугларба. Теэд тэдэниие тэнзэгэр ехэ гэдэһэтэй тэжэн голёо шэнти Тэхэ ноён үрдижэ, Будамшуу хүбүүндэ хандаба.

— Шамайе, юрэдөө, хамаг юумэ бултыень шадаха хүн гэжэ хэлсэдэг. Зүб юм гү?—гэжэ асууба.

— Зүб!—гэһэн харюу Будамшууһаа абахадаа, гэртээ урижа абаашаба.

Тэхэ ноёной үргэн сагаан эшэгы гэр соо хурьганай нooһoop дараһан шэрдэг дээрэ хүхэ торгоор бүриһэн дэрэ дэрлээд, Тэхын залуухан хатан хэбтэнэ. Будамшууе харахадаа, нюдэниинь эрбэтэнэн ялалзаад абаба.

— Хаанашни үбдэнэб?—гэжэ Будамшуу тэрэ хүүхэнһээ асууба.

— Тиитэрээ намайе эдэгээхэ, аргалха гээ юм һаа, өөрөө үзэжэ мэдыш,—гэжэ үбшэн яршаа хоолойгоор хэлээшье һаань, нюдэниинь согтойхоноор ялалзаба. Саашадаа Будамшуугай хэдышье юумэ асуугаа һаа, шиидшье гэжэ дуугарбагүй, хана тээшээ эрьелдээд хэбтэшэбэ.

Бага һамгандаа ухаангүй эмээхэй Тэхэ энэ ушарые харахадаа, шүдөө үбдэһэн хүн мэтэ гэншэн ёоложо, гүйһан һүлэмхи нюдөөрөө Будамшууе харан зогсобо.

Будамшуу нэгэ хэды бодолгото болон зогсоһонойнгоо һүүлээр толгойгоо маажажа, гүнзэгыгөөр һанаа алдан хэлэбэ:

— Зай, теэд яахаб, аргалжал үзэхэ болоо бэзэб. Һамганшни ехэл үбшэн хүн юм байна. Гансал нютагайнгаа үгытэй ядуу зонһоо уриеэ нэхэжэ абаһан мал зөөрие гэдэргэнь бусаажа үгэбэлшни, аргалжа эхилхэб.

Тэхын шарай гансата ондоо боложо, нюдэниинь хомхой хобдогой галаар ялалзаба. Теэд Будамшуу эрьелдээд гаража ошохоор забдаба. Хана руу хараад хэбтэһэн одхон хатаниинь мүнөө наашаа эрьелдэжэ, гүйнги нюдөөр Тэхэ тээшээ хараба. Тэхэ зүбшөөхэ баатай болобо.

— Зай, тиигээ һаа, энээхэн гарайнгаа алтан бэһэлиг ходолжо үгыш,—гэжэ Тэхын одхон хатанда Будамшуугай хандахада, тэрэнь бэһэлигээ ходолжо, Будамшууда үгэбэ.

Будамшуу тэрэ бэһэлигыень Тэхэдэ үгөөд, иигэжэ хэлэбэ:

— Энэ бэһэлигые үхэртэ залгюулха хэрэгтэй. Залгиһан хойнонь тэрэ үхэрөө эндэһээ 20—30 хараанай газарта туужа абаашаад, шабааһалхыень наринаар хаража ябаха ёһотойш. Шабааһантай хамта бэһэлигэй гарахада абажа гэртээ ерээд, һамгандаа энэ бэһэлигээ һөөргэнь зүүлгэхэш. Тиихэдэшни һамганш эдэгэхэ байна. Тиигээд мүнөө энэ гэһээр намда нэгэ домбо тогоонойархи. тарган хониной мяха асара. Бишни һамгыешни аргалжа эхилхэм.

Тэхэ Будамшууда домботой архи, хониной мяха асаржа үгөөд, үнеэндэ бэһэлигээ залгюулаад, тэрэнээ гэрһээ аяар холо талада туужа абаашаба. Үнеэнэйнгээ шабааһалха бүринь шэншэлжэ, бэһэлигээ бэдэржэ зобобо...

Тиихэдэ Будамшуу хүбүүн саг гээшые дэмы эльгээжэ байбагүй. Мүнөөхи тарган хониной мяха домботой архи хоёрыень эдижэ, уужа садаад, залуу һайхан һамгантайнь сэнгэхын ехээр сэнгэжэ, зугаалхын ехээр зугаалжа, һүүлээрнь бүхэ гэгшээр унташаба.

Үглөө үглөөгүүрнь Тэхэ ноёной үхэрэй шабааһан cooһoo олоһон бэһэлигээ абаад ерэхэдэнь, одхон багахан хатаниинь уб улаахан, баяртай шарай үзүүлэн байна. Тэхэ ноён бэһэлигээ һамгандаа зүүлгэбэ. Баяртай золтой хатаниинь Тэхэ ноёнойнгоо баруун хасарые таалаба.

Тэхэ ноён баяртайгаар хоолойгоо заһан ханяажа, Будамшууда баяр хүргэн ёһолбо. Тэхын залуухан һамган илдам нюдөөрөө Будамшууе хараад абаба.

Иигэжэл энэ гурбан гурбуулаа эльгэ сэдьхэлээ ханажа. бэе бэедээ юрөөл хэлсэжэ, баяртай һайханаар хахасаа һэн.

Тэхэ ноёной залуу һамга аргалжа эдэгээһэн Будамшуу хүбүүн Тэхэ ноёной буляажа абаһан адуу малые үгытэй ядуу зондо бусаажа үгэбэ.

Арад зон баясаба. Одоол эндэ баяр наадан болоо һэн. Шогтой зугаатай дуунууд, энеэдэтэй хүхюун ульгэрнүүд, дуу шүүлсээн, мүнгэ алдаан хүхинэжэл мэдээ һэн. Зүб даа, зүб! Ажалша малша зонһоо үлүүгээр хэн хүхижэ, сэнгэжэ, баяр зугаа хэжэ шадаба гээшэб?

Үглөөнэй үүр хираан болоно байхада, Будамшуу хүбүүе бүхы нютагай зон бултадаа гаража үдэшөөд. саашадаа энэ нютагаа мартангүй айлшалжа байхые хүсөө һэн.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА:
13 часһаа 15.20 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга.
13.00—орон доторхи һонин.
13.05—арадай телевизионно университет. 14.30—фильм.
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА:
15.20-һаа 21 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 21 часһаа «Неделя» гэһэн субботын программа. 22.00—«Түрэл орон доторнай» гэһэн дамжуулга. 22.30 минутаһаа 00.05 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР ● Н-2330. Заказ № 875.